

松尾芭蕉 (Matsuo Bashō, 1644-1694)

Ogawa Haricu (Ogawa Haritsu, 1663-1747) festménye Basóról

http://archive.wul.waseda.ac.jp/kosho/nu06/nu06_09219/nu06_09219.pdf

Régi tó vizet csobbant

Macuo Basó 630 haikuverse Terebess Gábor fordításaival

A verseket a japán olvasat kezdő szavai szerint szedtük ábécérendbe.

油こほりともし火細き寝覚哉

abura kōri / tomoshi-bi hosoki / nezame kana
(1685-87 ~ tél)

**mécsem ellobbant
hasztalan élesztem
dermedt az olaj**

あち東風や面々さばき柳髪

achi kochi ya / men men sabaki / yanagi gami
(1667 ~ tavasz)

**tavaszi szél
szomorúfűz tincseit
összefésüli**

於春々大哉春と云々

ah haru haru / ōinaru kana haru / to un nun
(1680 ~ tavasz)

**ó tavasz tavasz
milyen nagyszerű tavasz
csak így tovább**

あかあかと日は難面くも秋の風

aka aka to / hi wa tsurenaku mo / aki no kaze
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**bár tüzel a nap
tüzel könnyörtelenül
kél az őszi szél**

曙はまだ紫にほととぎす

akebono wa / mada murasaki ni / hototogisu
(1690 ~ tavasz)

**levendulaszín
regénybe illő hajnal
kakukk ébreszt rá**

曙や霧にうづまく鐘の声

akebono ya / kiri ni uzumaku / kane no koe
(1689 ~ ősz)

**hajnali ködben
megkondul a harangszó
dereng már az ősz**

明けぼのや白魚しろきこと一寸

akebono ya / shira uo shiroki / koto issun
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ tél)

**alig virrad még
ujjnyi fehérség csillan
fehér csalihal**

秋近き心の寄るや四畳半
aki chikaki / kokoro no yoru ya / yo jō han
(1694 ~ ősz)

**közeleg az ősz
gyakrabban ábrándozom
teaszobákról**

秋深き隣は何をする人ぞ
aki fukaki / to nari wa nani o / suru hito zo
(1694 ~ ősz)

**késő ősz után
miből él szomszédunk?
vajon mit csinál?**

秋風に折れて悲しき桑の杖
akikaze ni / orete kanashiki / kuwa no tsue
(1693 ~ ősz)

**ősz szélvihar
eperfa vándorbotom
eltört azt bánom**

秋風の吹けども青し栗の毬
aki kaze no / fuke domo aoshi / kuri no iga
(1691 ~ ősz)

**fúj az őszi szél
csak a gesztenye őrzi
kupacsát zöldnek**

秋風の鑪戸の口やとがり声
aki kaze no / yarido no kuchi ya / togari-goe
(1666 ~ ősz)

**ősz szél
a tolóajtó résén
besipít**

秋風や桐に動きて蔦の霜
aki kaze ya / kiri ni ugokite / tsuta no shimo
(1691 ~ ősz)

**császárfalombja
alighogy lehullt – már dér
veri a vadszőlőt**

秋来にけり耳を訪ねて枕の風
aki ki ni keri / mimi o tazune te / makura no kaze
(1677 ~ ősz)

**szelek vánkosán
elérte fülem az ősz
súgott valamit**

秋もはやばらつく雨に月の形
aki mo haya / baratsuku ame ni / tsuki no nari
(1694 ~ ősz)

**ősz van már
szemerkél az eső
a holdon is**

秋の色糠味噌壺もなかりけり
aki no iro / nukamiso tsubo mo / nakari keri
(1691 ~ ősz)

**noha nincsen
savanyító bödönöm
zamatos az ősz**

秋の風伊勢の墓原なほ凄し
aki no kaze / Ise no hakahara / nao sugoshi
(1689 ~ ősz)

**őszi szél süvölt
az iszei temetőn
egyre rémisztőbb**

秋の夜を打ち崩したる咄かな
aki no yo o / uchi kuzushitaru / hanashi kana
(1694 ~ ősz)

**tönkrevágta
a bús őszi éjszakát
víg csevegésünk**

秋を経て蝶もなめるや菊の露
aki o hete / chō mo nameru ya / kiku no tsuyu
(1688 ~ ősz)

**megérte az ősz
most ihat a pillangó
krizantém harmatot**

秋涼し手毎にむけや瓜茄子
aki suzushi / te goto ni muke ya / uri nasubi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**hűvös már az ősz
ki-ki magának hámoz
dinnyét padlizsánt**

秋十年却って江戸を指す故郷
aki totose / kaette Edo o / sasu kokyō
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ ősz)

**tizedik őszöm
töltöm Edóban - lakhely
címnek megfelel**

海士の顔まづ見らるるや芥子の花
ama no kao / mazu mi raruru ya / keshi no hana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**halászok arca
az első mákvirágok
látán felderül**

海士の屋は小海老にまじるいとど哉
ama no ya wa / koebi ni majiru / itodo kana
(1690 ~ ősz)

**halásztanyán
tücsök és garnélarák
összejön végre**

雨折々思ふ事なき早苗哉
ame ori ori / omou koto naki / sanae kana
(1684-94 ~ nyár)

**jön egy-egy zápor
rizspalántákért csöppet
se kell aggódni**

あの中に蒔絵書きたし宿の月
ano naka ni / maki e kaki tashi / yado no tsuki
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**fogadó fölött
holdtányér – a belsejét
én belakkoznám**

青くてもあるべきものを唐辛子
aoku te mo / arubeki mono o / tōgarashi
(1692 ~ ősz)

**zölden is ízes
de a csilipaprika
buzgón pirosul**

青柳の泥にしだるる潮干かな
aoyagi no / doro ni shidaruru / shiohi kana
(1694 ~ tavasz)

**zöld fűzfagallyak
csak apálykor érnek
le az iszapba**

あら何ともなや昨日は過ぎて河豚汁
ara nantomo na ya / kinō wa sugite / fukuto-jiru
(1678 ~ tavasz)

**nincs semmi baj
túléltem a tegnapot
gömbhallevestül**

霰聞くやこの身はもとの古柏
arare kiku ya / kono mi wa moto no / furu gashiwa
(1683 ~ tél)

**kemény jégverés
öreg tölgyfaként talán
megmaradhatok**

あらたふと青葉若葉の日の光
ara tōto / aoba wakaba no / hi no hikari
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ tavasz)

**dicső pillanat
zsengezöld levélen
felragyog a nap**

荒海や佐渡に横たふ天の河
ara umi ya / Sado ni yokotau / Ama-no-gawa
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**tombol a tenger
Égi Folyó íve óvja
Szado-szigetet**

有難や雪を薫らす南谷
arigata ya / yuki o kaorasu / minami dani
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**tiszta szerencse!
üde hótól illatos
a Déli-szurdok**

朝茶飲む僧静かなり菊の花
asa cha nomu / sō shizukanari / kiku no hana
(1690 ~ ősz)

**reggeli teát
kortyol egy szerzetes
krizantém csendjét**

朝顔に我は飯食ふ男哉
asagao ni / ware wa meshi kū / otoko kana
(1682 ~ nyár)

**jó társaságban
hajnalkavirágokkal
reggelizem**

朝顔は下手の書くさへあはれなり
asagao wa / heta no kaku sae / aware nari
(1687 ~ nyár)

**hajnalkavirág
sután festve is maga
a mulandóság**

朝顔は酒盛知らぬ盛り哉
asagao wa / sakamori shi ra nu / sakari kana
(1688 ~ nyár)

**szirombontásban
tivornya sem zavarja
a hajnalkákat**

朝顔や昼は鎖おろす門の垣
asagao ya / hiru wa jō orosu / mon no kaki
(1693 ~ ősz)

**kúszó hajnalka
kertkapum beláncolta
nappalra is**

薺や是も又我が友ならず
asagao ya / kore mo mata waga / tomo nara zu
(1693 ~ ősz)

**hajnalkavirág
veled vigasztalódnék
nincsen barátom**

朝な朝な手習ひすすむきりぎりす
asa na asa na / tenarai susumu / kirigirisu
(1684-94 ~ ősz)

**minden reggel
csiszolgat játékan
az őszi tücsök**

朝露によごれて涼し瓜の土
asatsuyu ni / yogore te suzushi / uri no tsuchi
(1694 ~ nyár)

**reggeli harmat
hűti a sáros dinnyét
lucskos foltokkal**

足洗うてつひ明けやすき丸寝かな
ashi arōte / tsui ake-yasuki / marone kana
(1688 ~ nyár)

**lábát mostam
ma ruhástul dőlök le
hamar megvirrad**

明日は粽難波の枯葉夢なれや
asu wa chimaki / Naniwa no kareha / yume nare ya
(1677 ~ nyár)

**rizsgombócból
másnap holt bambuszlevél
álommal töltve**

暑き日を海に入れたり最上川
atsuki hi o / umi ni iretari / Mogami-gawa
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**tengerbe fojtja
a perzselő napot
Mogami-folyónk**

温海山や吹浦かけて夕涼み
Atsumi-yama ya / Fukūra kake te / yū suzumi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**Hőforrás-hegytől
ellátok Szeles-partig
hűvösödő est**

あやめ草足に結ばん草鞋の緒
ayamegusa / ashi ni musuba n / waraji no o
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**szalmaszój helyett
kálmoslevéllel kötöm
meg bocskoromat**

芭蕉葉を柱に懸けん庵の月
bashō ba o / hashira ni kaken / io no tsuki
(1692 ~ nyár)

**tetőpillérről
lóghatna banánlevél
belát a hold**

芭蕉野分して壺に雨を聞く夜哉
bashō nowaki shite / tarai ni ame o / kiku yo kana
(1681 ~ kevert évszak)

**őszéji vihar
eső szakad dézsámba
banánfám hasad**

ばせを植ゑてまづ憎む荻の二葉哉
bashō uete / mazu nikumu ogi no / futaba kana
(1681 ~ tavasz)

**banánfám körül
ha van amit utálok
serdül a tarack**

びいと啼く尻声悲し夜の鹿
bii to naku / shirigoe kanashi / yoru no shika
(1694 ~ ősz)

**az éjszakában
szarvasbőgéssel terjed
a szomorúság**

牡丹麩深く分け出づる蜂の名残り哉
botan shibe fukaku / wake izuru hachi no / nagori kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ nyár)

peónia
porzói közül bús méh
kászálódik ki

不精さや搔き起されし春の雨
bushōsa ya / kakiokosareshi / haru no ame
(1691 ~ tavasz)

szendergésemből
tavaszi eső keltett
föl szelíden

屏風には山を画書いて冬籠り
byōbu ni wa / yama o egaite / fuyu-gomori
(1689 ~ tél)

nyitott paraván
rajta festett hegyláncok
bezárták téltre

病雁の夜寒に落ちて旅寝かな
byōgan no / yosamu ni ochite / tabine kana
(1690 ~ ősz)

beteg vadliba
hideg éjbe zuhant le
elszenderülni

父母のしきりに恋し雉の声
chichi haha no / shikirini koishi / kiji no koe
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

fácán kiált föl
egyszerre visszahozza
holt apám-anyám

千鳥立ち更け行く初夜の日枝嵐
chidori tachi / fuke yuku shoya no / hieoroshi
(é. n. ~ tél)

fölrebbent lilék
orkán dúl Hiei-hegyen
vészjósló az éj

粽結ふ片手にはさむ額髪
chimaki yū / katate ni hasamu / hitai gami
(1691 ~ nyár)

bambuszlevélbe
rizst teker míg fél kézzel
simítja haját

地に倒れ根に寄り花の別れかな
chi ni taore / ne ni yori hana no / wakare kana
(1686 ~ tavasz)

**lehull a virág
visszatér a földbe
gyökereihez**

散る柳 あるじも我も 鐘を聞く
chiru yanagi / aruji mo ware mo / kane o kiku
(1689 ~ tavasz)

**fűzlevél potyog
gazdurammal hallgatunk
hozzá harangszót**

高はまだ青葉ながらに茄子汁
chisa wa mada / aoba nagara ni / nasubi-jiru
(1694 ~ kevert évszak)

**salátalevél
padlizsánlevesben is
megmaradt zöldnek**

蝶も来て酔を吸ふ菊の膾哉
chō mo kite / su o sūkiku no / namasu kana
(1690 ~ ősz)

**krizantémvirág
savanyú salátáját
lepke ízleli**

蝶の羽のいくたび越ゆる塀の屋根
chō no ha no / ikutabi koyuru / hei no yane
(1690 ~ tavasz)

**csapongó lepkék
hányszor szárnyalják túl
a fal tetejét**

蝶の飛ぶばかり野中の日影哉
chō no tobu / bakari nonaka no / hikage kana
(1685 ~ nyár)

**pillangó röpköd
szerte a napos rétre
árnyékát veti**

蝶鳥の浮はつき立つや花の雲
chō tori no / uwatsuki tatsu ya / hana no kumo
(1684-94 ~ tavasz)

**lepkék madarak
szárnyával röppenek fel
a virágfelhők**

どんみりと樗や雨の花曇り
donmiri to / ouchi ya ame no / hana-gumori
(1694 ~ tavasz, de nyáron írta)

**gyöngyfűzérfa
cseresznyeszirom-felhős
egy esős napon**

恵比寿講酢売に袴着せにけり
Ebisu kō / su uri ni hakama / kiseni keru
(1693 ~ tél)

**ki van öltözve
jószerencse ünnepén
az ecetárus is**

枝ぶりの日ごとに変わる芙蓉かな
eda buri no / higoto ni kawaru / fuyō kana
(1689 ~ nyár)

**minden áldott nap
másnak mutatja magát
a gyapotrózsa**

叡慮にて賑ふ民の庭竈
eiryo nite / nigiwau tami no / niwakamado
(1688 ~ újév)

**császári kegyből
lobog a tűz újévi
fazekunk alatt**

榎の実散る棕の羽音や朝嵐
e no mi chiru / muku no haoto ya / asa arashi
(1684-94 ~ tél)

**seregély csapdos
ostorfabogyó szárnyal
fergeteges reggel**

風月の財も離れよ深見艸
fūgetsu no / zai mo hanareyo / fukami-gusa
(1693 ~ tavasz)

**félreteheted
írói tehetséged
nézd bazsarózsák**

富士の風や扇にのせて江戸土産
Fuji no kaze ya / ōgi ni nosete / Edo miyage
(1676 ~ nyár)

**Fudzsi-hegy szelét
viszem Edóból – emlék
a legyezőmön**

藤の実は俳諧にせん花の跡
fuji no mi wa / haikai ni se n / hana no ato
(1689 ~ ősz)

**lilaakác konnyad
bajjáról verselek majd
ha elvirágzott**

富士の山蚤が茶臼の覆ひかな
Fuji no yama / nomi ga cha usu no / ooi kana
(1676 ~ kevert évszak)

**mint fenn a Fudzsin
teamoszár kúpfedelén
bolha üdögél**

吹き飛ばす石は浅間の野分哉
fuki tobasu / ishi wa Asama no / nowaki kana
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**kőzáport zúdít
le az Aszama-hegyről
ősz szélvihar**

吹く風の中を魚飛ぶ御祓かな
fuku kaze no / naka o uo tobu / misogi kana
(1688 ~ nyár)

**megtisztulási
rítus – hal a vízből
szélbe ugrik fel**

吹くたびに蝶のみなほる柳かな
fuku tabi ni / chō no inaoru / yanagi kana
(é. n. ~ tavasz; szerzősége vitatott)

**egy-egy szélroham
és a lepke új helyen ül
a fűzfa törzsén**

文月や六日も常の夜には似ず
fumizuki ya / muika mo tsune no / yo ni wa ni zu
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**hetedik hónap
hatodik napján este
már annyira más**

*tanabata = csillagünnep (7. hónap, 7. napja) előestéje

船足も休む時あり浜の桃
funa ashi mo / yasumu toki ari / hama no momo
(1685 ~ tavasz)

**lassít a csónak
part mentén virágzó
őszibarackfák**

降らずとも竹植うる日は蓑と笠
fura zu tomo / take ūru hi wa / mino to kasa
(é. n. ~ nyár)

**még derült az ég
esőkalap köpeny kéznél –
bambuszültető nap**

振売の鴈あはれなり恵比寿講
furi uri no / gan awarenari / Ebisu kō
(1693 ~ tél)

**vadkacsák veszte
jószerencse ünnepén
jól megy a vásár**

古畑やなづな摘みゆく男ども
furu hata ya / nazuna tsumi yuku / otoko domo
(1686 ~ újév)

**a régi réten
pásztortáskát szakajtani
férfias munka**

古川にこびて目を張る柳かな
furu kawa ni / kobite me o haru / yanagi kana
(1684-94 ~ tavasz)

**az öreg folyó
nyíltan szemet vetett
az árvafűzre**

降る音や耳も酔うなる梅の雨
furu oto ya / mimi mo sū-naru / ume no ame
(1666 ~ tavasz)

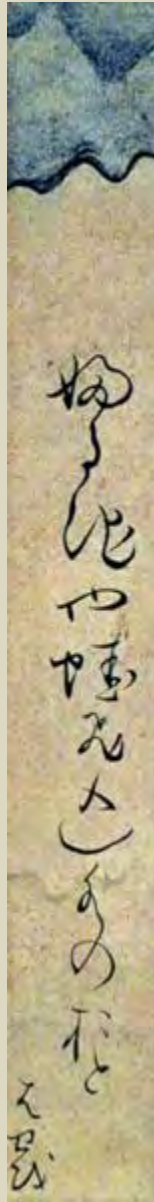
**koppan az eső
zöldbarackra fülem is
besavanyodik**

旧里や臍の緒に泣く年の暮
furu sato ya / heso no o ni naku / toshi no kure
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ újév)

**köldökzsinórom
szülőházam év végén
elsírom magam**

風流の初めや奥の田植歌
fūryū no / hajime ya oku no / ta ue uta
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**messze északon
rizsültetők dalából
született a vers**

Basó *furu ike* haikuja saját kézírásával (függő tekercskép, 1686)
(Kakimori Múzeum, Itami, Japán)

古池や蛙飛びこむ水の音

furu ike ya / kawazu tobikomu / mizu no oto
(1681-82 ~ tavasz)

**az öreg tóban
békaugrásra vár
a víz hangja**

további variációk: vén tó / békaugrás / víz-hang
ódon tavon / béka ugrál minden / csobbanásba
a régi tónál / békaugráskor hallani / a víz hangját
a régi tóba / béka ugrott - hallom a / víz csobbanását
tán egy régi tó - / mintha békaugrástól / csobbanna vize
ódon tavon csend / csak egy béka ugrása / csobbant némi neszt
agg tó hallgatag / ám ha bekap egy békát / felcsendül vize
hallgat a tó rég / de béka ugrik belé / s megszólal a víz
hallgat a vén tó / ám egy békaugrástól / felhördül vize

二人見し雪は今年も降りけるか
futari mishi / yuki wa kotoshi mo / furikeru ka
(1688 ~ tél)

**hó volt hó nem volt
mit együtt néztünk tavaly
vajon visszahull?**

二日酔ひものかは花のあるあひだ
futsuka ei / monokawa hana no / aru aida
(1681 ~ tavasz)

**másnapos vagyok
de míg cseresznye virágzik
senkit sem zavar**

二日にもぬかりはせじな花の春
futsuka ni mo / nukari wa seji na / hana no haru
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ újév)

**újév másnapja
több napot nem mulasztok
nyíló tavaszból**

冬籠りまた寄りそはんこの柱
fuyu-gomori / mata yorisowa n / kono hashira
(1688 ~ tél)

**téli magányban
a szokott kopott oszlopra
támaszkodom**

冬庭や月もいとなる虫の吟
fuyu niwa ya / tsuki mo ito naru / mushi no gin
(1689 ~ tél)

**télbe hajlott kert
csenevész holdsugárnál
cérnahang cirpel**

冬の日や馬上に氷る影法師
fuyu no hi ya / bashō ni kōru / kagebōshi
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**téli napsütés
ráfagyott árnyékom
a ló hátára**

冬知らぬ宿や靫摺る音霰
fuyu shira nu / yado ya momi suru / oto arare
(1684 ~ nyár)

**télen sincs szünet
mint jégverés zakatol
a rizshántoló**

元日や思えばさびし秋の暮
ganjitsu ya / omoeba sabishi / aki no kure
(1683 ~ újév)

**újév reggele
már olyan borongós
mint egy őszi este**

実にや月間口千金の通り町
geni ya tsuki / maguchi sen kin no / tōri chō
(1678 ~ ősz)

**egekben a hold
mint telekárak a
vásárnegyedben**

ごを焚いて手拭あぶる寒さ哉
go o taite / tenugui aburu / samusa kana
(1687 ~ tél)

**fenyőtű tűznél
száritom kéztörlőmet
cudar az idő**

愚案ずるに冥途もかくや秋の暮
gu anzuru ni / meido mo kaku ya / aki no kure
(1680 ~ ősz)

**beleborzongok
ilyen ősze végi este
az alvilág lehet**

愚に暗く茨を掴む螢かな
gu ni kuraku / ibara o tsukamu / hotaru kana
(1681 ~ nyár)

**mint a sötét éj
szentjánosbogarat fogsz
de tövist markolsz**

破風口に日影や弱る夕涼み
hafuguchi ni / hikage ya yowaru / yū suzumi
(1692 ~ nyár)

**házak ormán
foszladozik a napfény
hűvös esténk lesz**

萩原や一夜は宿せ山の犬
hagi hara ya / hito yo wa yadose / yama no inu
(1687 ~ ősz)

**bokorhere rét
befogad éjszakára
egy kóbor kutyát**

萩の露米つく宿の隣かな
hagi no tsuyu / kome tsuku yado no / tonari kana
(1694 ~ ősz)

**harmatos hajnal
szomszédunk döngeti
a rizshántolót**

這ひ出でよ飼屋が下の墓の声
hai ideyo / kaiya ga shita no / hiki no koe
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**mássz elő!
selyemhernyó rekesz alatt
varangy vartyog**

八九間空で雨降る柳かな
hakku ken / sora de ame furu / yanagi kana
(1694 ~ tavasz)

**szomorúfűzről
vagy a magas égből
eső csepereg**

箱根越す人もあるらし今朝の雪
Hakone kosu / hito mo aru rashi / kesa no yuki
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**behavazottan
Hakone-hágón reggel
emberek kelnek**

蛤のふたみに別れ行く秋ぞ
hama guri no / futami ni wakare / yuku aki zo
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**mint kagyló és héj
szétválunk Futaminál
búcsúzó őszben**

蛤の生けるかひあれ年の暮
hamaguri no / ikeru kai are / toshi no kure
(1692 ~ az év vége)

**túlélő kagylók
drága levesbe főttök
esztendő végén**

花みな枯れてあはれをこぼす草の種
hana mina karete / aware o kobosu / kusa no tane
(1686 ~ ősz)

**elhull a virág
füveknek magja szórja
szét a bánatot**

花に遊ぶ虻な喰ひそ友雀
hana ni asobu / abu na kurai so / tomo suzume
(1687 ~ tavasz)

**a virágok közt
bögöly játszik – ne kapd be
verébkoma**

花に寝ぬこれも類か鼠の巢
hana ni nenu / kore mo tagui ka / nezumi no su
(1692 ~ nyár)

**fészket hagyó patkány
én sem éjszakázom
virágzó fák alatt**

花にうき世我が酒白く飯黒し
hana ni ukiyo / waga sake shiroku / meshi kuroshi
(1683 ~ tavasz)

**borom zavaros
rizsem sötét – virágból
világból elég**

花の顔に晴うてしてや朧月
hana no kao ni / hareute shite ya / oboro-zuki
(1667 ~ tavasz)

**virágarcok láttán
szégyenlősen bújik a hold
ködfátylak mögé**

花の雲鐘は上野か浅草か
hana no kumo / kane wa Ueno ka / Asakusa ka
(1687 ~ tavasz)

**virágfelhőn át
Aszakusza? Ueno?
melyik harang kong?**

花を宿に始め終りや二十日ほど
hana o yado ni / hajime owari ya / hatsuka hodo
(1688 ~ tavasz)

**cseresznyevirág
közt szállok meg húsz napig
elvirágzásig**

花咲きて七日鶴見る麓哉
hana saki te / nanuka tsuru miru / fumoto kana
(1686 ~ tavasz)

**cseresznye nyílik
már egy hete darut látok
a hegy alján**

花盛り山は日ごろの朝ぼらけ
hana-zakari / yama wa higo-ro no / asaborake
(1688 ~ tavasz)

**teljes virágzás
de a hegynek egyre megy
minden virradat**

原中やものにもつかず啼く雲雀
haranaka ya / mono ni mo tsukazu / naku hibari
(1687 ~ nyár)

**kerek egy réten
felülemelkedetten
pacsirta dalol**

腫物に触る柳の撓哉
haremono ni / sawaru yanagi no / shinae kana
(1694 ~ tavasz)

**szomorúfűzfa
mintha ápolná sebét
ága ráhajlik**

春風に吹き出し笑ふ花もがな
haru kaze ni / fukidashi warau / hana mogana
(1668 ~ tavasz)

**tavaszi szélben
a virágok kacajra
könnyen fakadnak**

春なれや名もなき山の薄霞
haru nare ya / na mo naki yama no / usu-gasumi
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**reggelre kelve
ködben surran a tavasz
nevesincs hegyre**

春の夜は桜に明けてしまひけり
haru no yo wa / sakura ni akete / shimai keri
(1684-94 ~ tavasz)

**tavaszejszaka
betelt cseresznyevirággal
majd vége szakadt**

の夜や籠り人ゆかし堂の隅
haru no yo ya / komorido yukashi / dō no sumi
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**tavaszejszakán
templomzugba vonultam
társért imádkozni**

春雨の木下につたふ清水哉

harusame no / koshita ni tsutau / shimizu kana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**tavaszi eső
végigcsorog a fákon
tisza forrásvíz**

春雨や二葉に萌ゆる茄子種

harusame ya / futaba ni moyuru / nasubi dane
(1690 ~ tavasz)

**tavaszi eső
két levéllel csírázik
a padlizsánmag**

春雨や蜂の巣つたふ屋根の漏り

harusame ya / hachi no su tsutau / yane no mori
(1694 ~ tavasz)

**darázsfészkekről
tavaszi eső csurog
lyukas a tető**

春雨や蓑吹きかへす川柳

harusame ya / mino fuki kaesu / kawa yanagi
(1684-94 ~ tavasz)

**tavaszi zápor
szalma lebernyegünk
mint fűzlomb csapkod**

春雨や蓬をのばす艸の道

harusame ya / yomogi o nobasu / kusa no michi
(1694 ~ tavasz)

**tavaszi esők
ürömfű ágaskodik
útszéli gyepből**

春立つとわらはも知るや飾り縄

haru tatsu to / warawa mo shiru ya / kazari nawa
(1671 ~ tavasz)

**megjött a tavasz
rizszalmakötél díszít
aggat egy gyerek**

春立つや新年ふるき米五升

haru tatsu ya / shin nen furuki / kome go shō
(1684 ~ újév)

**kitavaszkodott
öt mérő tavalyi rizs
új évi jó mód**

橋桁の忍は月の名残りかな
hashigeta no / shinobu wa tsuki no / nagori kana
(1691 ~ ősz)

**hídpalló részén
nőtt páfrány holdbámulós
emléket idéz**

蓮池や折らでそのまま玉祭
hasu ike ya / ora de sonomama / tamamatsuri
(1688 ~ nyár)

**lótusz levelét
hagyjuk meg a tóban
ősök napjára**

鳩の声身に入りわたる岩戸哉
hato no koe / mi ni shimi wataru / iwato kana
(1689 ~ nyár)

**galambok búgnak
sziklabarlang szájából
mindent áthatón**

初秋や畳みながらの蚊屋の夜着
hatsu aki ya / tatami nagara no / kaya no yogi
(1691 ~ ősz)

**kora ősz össze-
hajtott szúnyoghálóval
takarózom**

初秋や海も青田の一みどり
hatsu aki ya / umi mo aota no / hitomidori
(1688 ~ nyár)

**beköszönt az ősz
most úgy zöldell a tenger
rizsföldnek illik**

初真桑四つにや断たん輪に切らん
hatsu makuwa / yotsu ni ya tata n / wa ni kira n
(1689 ~ nyár)

**az első dinnye
tán gerezdekre vágjam
vagy szeleteljem?**

初時雨猿も小囊を欲しげなり
hatsu shigure / saru mo ko mino o / hoshi ge nari
(1689 ~ tél)

**téli zivatar
sásköponyegre vágyik
még a majom is**

初雪や聖小僧の笈の色
hatsu yuki ya / hijiri kozō no / oi no iro
(1690 ~ tél)

**leesett a hó
útiládád kifakult
vándorszerzetes**

初雪や幸ひ庵にまかりある
hatsu yuki ya / saiwai an ni / makariaru
(1686 ~ tél)

**első téli hó
milyen szerencsés vagyok
kunyhómból nézem**

初雪や水仙の葉のたわむまで
hatsu yuki ya / suisen no ha no / tawamu made
(1686 ~ tél)

**tavaszi hó
nárciszt bókoltatni
arra épp elég**

初桜折しも今日はよき日なり
hatsu-zakura / orishimo kyō wa / yoki hi nari
(1688 ~ tavasz)

**cseresznye első
virága éppen egy
szép napra nyílik**

早く咲け九日も近し菊の花
hayaku sake / Kunichi mo chikashi / kiku no hana
(1689 ~ ősz)

**nyíljatok gyorsan
krizantémvirágok
rajtunk az ünnep**

蛇食ふと聞けばおそろし雉子の声
hebi kū to / kikeba osoroshi / kiji no koe
(1690 ~ nyár)

**hallom kígyót öl
máris milyen ijesztőn
dűrög a fácán**

雲雀鳴く中の拍子や雉子の声
hibari naku / naka no hyōshi ya / kiji no koe
(1689 ~ kevert évszak)

**pacsirta dalol
egy fácán kíséri
közbe-kakatol**

雲雀より空にやすらふ峠哉
hibari yori / sora ni yasurau / tōge kana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**áthágom csúcsát
pacsirta fölé szállok
a bérci hágón**

東西あはれさひとつ秋の風
higashi nishi / awaresa hitotsu / aki no kaze
(1686 ~ ősz)

**kelet vagy nyugat
innen is onnan is
bősz őszi szél fúj**

髭風ヲ吹いて暮秋嘆ズルハ誰ガ子ゾ
hige kaze o fuite / boshū tanzuru wa / ta ga ko zo
(1682 ~ ősz)

**szélfútt szakállát
öreg ősznek panaszolja
ki fia-borja?**

ひごろ憎き鳥も雪の朝哉
higoro nikuki / karasu mo yuki no / ashita kana
(1690 ~ tél)

**most a varnyú sem
viszolyogtat mint máskor
hajnali hóban**

日にかかる雲やしばしの渡り鳥
hi ni kakaru / kumo ya shibashi no / watari dori
(1684-94 ~ ősz)

**a nap előtt el
vándormadarak szálltak
mégsem a felhők**

日の道や葵傾く五月雨
hi no michi ya / aoi katamuku / satsuki ame
(1690 ~ nyár)

**nyári esőben
is fordul a nap után
a mályvarózsa**

貧山の釜霜に鳴く声寒し
hinzan no / kama shimo ni naku / koe samushi
(1682 ~ tél)

**nyomorú templom
deres öntöttvas kanna
húlt duruzsolás**

比良三上雪さしわたせ鷺の橋
Hira Mikami / yuki sashiwatase / sagi no hashi
(1690 ~ tél)

**kócsag hószárnnya
Hira s Mikami csúcsa közt
híddá fagyott**

昼顔に米搗き涼むあはれなり
hirugao ni / kome tsuki suzumu / aware nari
(1683 ~ nyár)

**szulák nyit délben
pihen a rizshántoló
meghitt pillanat**

人々をしぐれよ宿は寒くとも
hitobito o / shigureyo yado wa / samuku tomo
(1689 ~ tél)

**a ház népére
ősz zivatar hulljon
sebaj ha hideg**

一日一日麦あからみて啼く雲雀
hito hi hito hi / mugi akaramite / naku hibari
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**érik az árpa
a pacsirta éneke
egyre élesebb**

人も見ぬ春や鏡の裏の梅
hito mo mi nu / haru ya kagami no / ura no ume
(1691 ~ tavasz)

**nem látja senki
virágzik a szilvaág
bronztükröm hátán**

一尾根はしぐるる雲か富士の雪
hito one wa / shigururu kumo ka / Fuji no yuki
(1687 ~ tél)

**felhők heglánca
a Fudzsi-hegy ormára
hózáport zúdít**

独り尼藁屋すげなし白躑躅
hitori ama / wara ya sugenashi / shiro tsutsuji
(1690 ~ tavasz)

**magányos apáca
zsúptetős kunyhóba zárt
fehér azálea**

一時雨礫や降って小石川
hito shigure / tsubute ya futte / Koishikawa
(1677 ~ tél)

téli zivatar
Kisköves-patakba
kavicseső esik

一つ脱いで後に負ひぬ衣更
hitotsu nui de / ushiro ni oi nu / koromo gae
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

levetem göncöm
és vállamra terítem
ruhaváltó nap

一家に遊女も寝たり萩と月
hitotsu ya ni / yūjo mo ne tari / hagi to tsuki
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

szajhákkal szomszéd
szobában éjszakáztam
virágos a hold

ひやひやと壁をふまへて昼寝哉
hiya hiya to / kabe o fumaete / hiru ne kana
(1694 ~ nyár)

ó mily hűvös!
falnak támasztom talpam
alszom délután

ほろほろと山吹散るか滝の音
horo horo to / yamabuki chiru ka / taki no oto
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

szirmonként szállong
sárga boglárkavirág
zúg a zuhatag

螢見や船頭酔うておぼつか
hotaru mi ya / sendō youte / obotsukana
(1690 ~ nyár)

mécsbogár lesen
csónakosunk berúgott
dülöng a ladik

ほととぎす今は俳諧師なき世かな
hototogisu / ima wa haikaishi / naki yo kana
(1683 ~ nyár)

kakukk énekén
száll a haikumester
ki a világból

ほととぎす消え行く方や島一つ
hototogisu / kie yuku kata ya / shima hitotsu
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**kakukk szava száll
magányos sziget felett
megállapodik**

郭公声横たふや水の上
hototogisu / koe yokotau ya / mizu no ue
(1693 ~ tavasz)

**kakukk kiáltás
ráérősen csendül le
a víz színén**

ほととぎす鳴く鳴く飛ぶぞ忙はし
hototogisu / naku naku tobu zo / isogawashi
(1687 ~ nyár)

**kiskakukk dalol
dalol repül és dalol
dolga rengeteg**

ほととぎす鳴くや五尺の菖草
hototogisu / naku ya go shaku no / ayamegusa
(1692 ~ tavasz)

**kakukk kiabál
minden kálmoslevél
öt láb hosszú nyárs**

ほととぎす大竹藪を漏る月夜
hototogisu / ō takeyabu o / moru tsuki yo
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**átcsillan a hold
bambuszrengetegből
kakukk szólítja**

鬼灯は実も葉も殻も紅葉哉
hōzuki wa / mi mo ha mo kara mo / momiji kana
(1684-94 ~ ősz)

**hólyagcseresznye
bogyó-kehely-levél mind
ősz szkarlátban**

ひよろひよろとなほ露けしや女郎花
hyoro hyoro to / nao tsuyu keshi ya / ominaeshi
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**szépasszonyvirág
inog karcsú dereka
harmatsúly alatt**

市人よこの笠売らう雪の傘
ichi bito yo / kono kasa urō / yuki no kasa
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ tél)

**hóval tetézett
bambuszkalapom
vásárra viszem**

いでや我よき布着たり蟬衣
ide ya ware / yoki nuno ki tari / semi-goromo
(1687 ~ nyár)

**lenge kimonót
vékony kabóca szárnyat
hordok a nyáron**

家はみな杖に白髪 of 墓参り
ie wa mina / tsue ni shiraga no / haka mairi
(1694 ~ ősz)

**megőszült család
bótra borulva járnak
be a sírkertet**

いかめしき音や霰の檜木笠
ikameshiki / oto ya arare no / hinoki-gasa
(1684 ~ tél)

**jégeső veri
cédrus-zsindely kalapom
fejem dübörög**

烏賊売の声まぎらはし杜宇
ika uri no / koe magirawashi / hototogisu
(1684-94 ~ nyár)

**tintahalárus
a kakukkmadárral
egy hangon harsog**

生きながら一つに氷る海鼠哉
iki nagara / hitotsu ni kōru / namako kana
(1693 ~ tél)

**ezek még élnek
tömbbe összefagyva is
tengeriuborkák**

芋の葉や月待つ里の焼畑
imo no ha ya / tsuki matsu sato no / yaki-batake
(1687 ~ ősz)

**csak tarólevél
várja a teliholdat
felperzselt tarlón**

稲雀茶の木畠や逃げ処
ina suzume / cha no ki-batake ya / nige dokoro
(1691 ~ nyár)

**rizsföldi verebek
a teaültetvényen
menedékre leltek**

稲妻に悟らぬ人の貴さよ
inazuma ni / satoranu hito no / tattosa yo
(1690 ~ tél)

**nemes lélek az
ki nem a villámfénytől
világosul meg**

* Egy rangos pap azt mondja: „*A zen felszínes ismerete roppant kártékony.*” Méltánylandó megjegyzés. (Basó)

稲妻を手にとる闇の紙燭哉
inazuma o / te ni toru yami no / shisoku kana
(1687 ~ nyár)

**a sötét éjben
megragadod a villámfényt
mint fáklyalángot**

*a költő Rika dicsérete

稲妻や闇も方行く五位の声
inazuma ya / yami no kata yuku / goi no koe
(1694 ~ nyár)

**villámfény villan
kócsag rikolt riadtan
éjek éjén át**

稲こきの姥もめでたし菊の花
ine koki no / uba mo medetashi / kiku no hana
(1691 ~ ősz)

**érett rizst csépel
öreganyádat éltesse
krizantémvirág**

命二つの中に生きてる桜哉
inochi futatsu no / naka ni ikitaru / sakura kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**kettőnk élete
tovaszállt de cseresznye
virágzott közben**

命なりわづかの笠の下涼み
inochi nari / wazuka no kasa no / shita suzumi
(1676 ~ nyár)

**túlélem talán
útikalapom árnya
némi enyhet ád**

猪もともに吹かるる野分かな
inoshishi mo / tomo ni fukaruru / nowaki kana
(1690 ~ nyár)

**az őszi orkán
vaddisznó kondát söpör
félre az útból**

猪の床にも入るやきりぎりす
inoshishi no / toko ni mo iru ya / kirigirisu
(1694 ~ ősz)

**tücsökcirpelés
zeng a vaddisznónak
vackán sincs nyugta**

いらご崎似るものもなし鷹の声
Iragozaki / niru mono mo nashi / taka no koe
(1687 ~ tél)

**Irago fokán
a héja vijjogása
magával ragad**

入逢の鐘もきこえず春の暮
iriai no / kane mo kikoe zu / haru no kure
(1689 ~ tavasz)

**tavaszi alkony
nem hallom a harangszót
konduló csöndben**

入る月の跡は机の四隅かな
iru tsuki no / ato wa tsukue no / yosumi kana
(1693 ~ ősz)

**elment a holddal
négysarkú íróasztal
maradt utána**

石枯れて水しぼめるや冬もなし
ishi kare te / mizu shibome ru ya / fuyu mo nashi
(1678 ~ tél)

**hervatag kövek
elszáradó vizek
tél van puszta tél**

石の香や夏草赤く露暑し
ishi no ka ya / natsu kusa akaku / tsuyu atsushi
(1689 ~ nyár)

**a kő bűzétől
vöröslő nyári fűvön
forró a harmat**

* címe: A Gyilkos szikla (殺生石 Szessó-szeki), „A Gyilkos kő épp azon a helyen van, ahol egy hőforrás tör fel a földből. A gáz, amely a kövek alól tör elő, tele van méreggel. Oly sok elpusztult méh, pillangó, s más efféle hevert a földön halomban, hogy nehéz lett volna megmondani, milyen színű a homok alattuk.” (Macuo Basó: *Észak keskeny ösvényein*, Kolozsy-Kiss Eszter fordítása)

石山の石にたばしる霰かな
Ishiyama no / ishi ni tabashiru / arare kana
(Észak keskeny ösvényein)
(1690 ~ tél)

**Kőhegy köveit
jégzivatar verdesi
kőkeményen**

石山の石より白し秋の風
Ishiyama no / ishi yori shiroshi / aki no kaze
(1689 ~ ősz)

**kőhegyi kőnél
gyászhozóbban fehérlik
most az őszi szél**

糸遊に結びつきたる煙哉
itoyū ni / musubi tsukitaru / kemuri kana
(1689 ~ nyár)

**hőfonalak
gomolygatják össze
a sűrű füstöt**

糸桜こや帰るさの足もつれ
ito-zakura / koya kaeru sa no / ashi motsure
(1668 ~ tavasz)

**indulnék haza
szomorúcsereznye
gallyába gabalyodok**

岩躑躅染むる涙やほととぎ朱
iwa tsutsuji / somuru namida ya / hototogishu
(1666 ~ nyár)

**kövi azálea
a kakukk véres könnye
kivörösíti**

いざ子供走りありかん玉霰
iza kodomo / hashiri arikan / tama arare
(1689 ~ tél)

**gyertek gyerekek
jégesőben szaladunk
gyémánton tiprunk**

十六夜はわづかに闇の初め哉
izayoi wa / wazukani yami no / hajime kana
(1693 ~ ősz)

**fogyóban a hold
napról-napra gyarapszik
a sötétség**

十六夜や海老煎るほどの宵の闇
izayoi ya / ebi niru hodo no / yoi no yami
(1691 ~ ősz)

**késik a holdfény
majdnem megfőtt a rák is
egyre sötétebb**

いざ行かむ雪見にころぶ所まで
iza yuka n / yuki mi ni korobu / tokoro made
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**hébe-hóba gyerünk
ki a hóba csúszkálni
az elbukásig**

いづく時雨傘を手に掲げて帰る僧
izuku shigure / kasa o te ni sagete / kaeru sō
(1681 ~ tél)

**téli záporból
ernyőjét lógatva jön
egy szerzetes**

丈六にかげろふ高し石の上
jōroku ni / kagerō takashi / ishi no ue
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ kevert évszak)

**Nagybuddha szobrát
csak hópára formálja
talapzatára**

棧や命をからむ蔦葛
kakehashi ya / inochi o karamu / tsuta kazura
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**a függőhidat
befonták a repkény
éltető indái**

杜若似たりや似たり水の影
kakitsubata / nitari ya nitari / mizu no kage
(1666 ~ nyár)

**nyuszifül-írisz
felismered a vízben
tükörképedet?**

牡蠣よりは海苔をば老の売りもせで
kaki yori wa / nori o ba oi no / uri mo se de
(1687 ~ tavasz)

**osztrigát árulj
ne szárított moszatot
vénségedre**

隠れ家や月と菊とに田三反
kakurega ya / tsuki to kiku to ni / ta san tan
(1689 ~ ősz)

**mily remeteség!
terem hold és krizantém
három tábla rizs**

かくれけり師走の海のかいつぶり
kakure keru / shiwasu no umi no / kaitsuburi
(1691 ~ újév)

**év végi sürgés
a vöcsöknek is sok már
víz alá bukik**

隠さぬぞ宿は菜汁に唐辛子
kakusa nu zo / yado wa najiru ni / tōgarashi
(1688 ~ nyár)

**nem restelli
aprít zöldséglevésbe
csilipaprikát**

瓶割るる夜の氷の寝覚め哉
kame waruru / yoru no kōri no / nezame kana
(1686 ~ tél)

**megfagyott víz
szétrepesztette korsóm
nem megy az alvás**

紙衣の濡るとも折らん雨の花
kami ginu no / nuru tomo ora n / ame no hana
(1688 ~ tavasz)

**ha papírruhám
nedves lesz az esőben
szedek virágot**

髪生えて容顔青し五月雨
kami haete / yōgan aoshi / satsuki ame
(1687 ~ nyár)

**lenőtt a hajam
sápatag arcom kékül
túl esős a nyár**

悲しまんや墨子芹焼を見ても猶
kanashima n ya / Bokushi seri yaki o / mi te mo nao
(1680 ~ tél)

**elkeserítő
sötét lett a főzéstől
borkóró zöldje**

灌仏の日に生れあふ鹿の子哉
Kanbutsu no / hi ni umareau / kanoko kana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**Buddha születés-
napjára született egy
foltos őzike**

鐘消えて花の香は鐘く夕哉
kane kiete / hana no ka wa tsuku / yūbe kana
(1688 ~ tavasz)

**elhaló harang
éledő virágillat
teljes az este**

鐘撞かぬ里は何をか春の暮
kane tsuka nu / sato wa nani o ka / haru no kure
(1689 ~ tavasz)

**még harangjuk sincs
mire hallgatnak tavasszal
ha leszál az est?**

寒菊や醴造る窓の前
kangiku ya / amazake tsukuru / mado no saki
(1693 ~ tél)

**téli krizantém
ablakod előtt – forrald
édes rizsborba**

寒菊や粉糠のかかる白の端
kangiku ya / ko nuka no kakaru / usu no hata
(1693 ~ tél)

**téli krizantém
rizskorpa havazta be
döng a hántoló**

観音のいらか見やりつ花の雲

Kannon no / iraka miyari tsu / hana no kumo
(1686 ~ tavasz)

**Kannon temploma
cseresznye szirma szítál
cseréptetőjére**

顔に似ぬ発句も出でよ初桜

kao ni ninu / hokku mo ideyo / hatsu-zakura
(1694 ~ tavasz, de ősszel írta)

**ne petyhüdt arcunkra
szűzi cseresznyevirágra
üssön a versünk**

傘に押し分けみたる柳かな

karakasa ni / oshi wake mitaru / yanagi kana
(1694 ~ tavasz)

**papírnnyómmel
félrehúgom ágait
lássam a fűzfát**

枯朶に烏のとまりけり秋の暮

kareeda ni / karasu no tomari keri / aki no kure
(1680 ~ ősz)

**kopár fa ágán
varjú sötétlik – ősz van
beesteledett**

枯芝やややかげろふの一二寸

kare shiba ya / yaya kagerō no / ichi ni sun
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**átfűlt kopár rét
hóhullámok lengnek el
alig felette**

刈り跡や早稲かたがたの鳴の声

kari ato ya / wase kata kata no / shigi no koe
(1688 ~ ősz)

**learatták
az első rizst – pereg mint
a cankó hangja**

刈りかけし田面の鶴や里の秋

kari kakeshi / tazura no tsuru ya / sato no aki
(1687 ~ ősz)

**ősz a faluban
félig-aratott mezőn
darvak bóklásznak**

雁聞きに京の秋に赴かん
kari kiki ni / miyako no aki ni / omomuka n
(1690 ~ ősz)

**gágog a vadlúd
Kiotóba ősszel
értük utazom**

借りて寝ん案山子の袖や夜半の霜
karite ne n / kakashi no sode ya / yowa no shimo
(1684-94 ~ ősz)

**magamra húznám
madárijesztő rongyát
dermesztő éjfél**

笠もなきわれを時雨るるかこは何と
kasa mo naki / ware o shigururu ka / ko wa nanto
(1685 ~ tél)

**kalapom sincsen
havas eső hull fejemre
áztasson csak!**

笠島はいづこ五月のぬかり道
Kasashima wa / izuko satsuki no / nukari michi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**merre keressünk
kátyútól kátyúig
Esőkalap-sziget?**

櫳の木の花にかまはぬ姿かな
kashi no ki no / hana ni kamawanu / sugata kana
(1685 ~ tavasz)

**a nemes tölgyfa
nem hederít virágra
talán titkolja**

語られぬ湯殿にぬらす袂かな
katara re nu / yudono ni nurasu / tamoto kana
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ kevert évszak)

**hallgatnom kell de
kimonóm könnyes ujja
mindent elárul**

桂男すまずなりけり雨の月
katsura otoko / suma zu nari keru / ame no tsuki
(1669 ~ ősz)

**nyilván nem él már
eső-rejtette holdban
az a dalia**

川風や薄柿着たる夕涼み

kawa kaze ya / usu-gaki ki taru / yū suzumi
(1690 ~ nyár)

**a folyóparton
kalapos nép élvezi
az esti szellőt**

風色やしどろに植ゑし庭の秋

kazairo ya / shidoro ni ue shi / niwa no aki
(1694 ~ ősz)

**hóka téli szél
tévedésből plántálták
az őszi kertbe**

数へ来ぬ屋敷屋敷の梅柳

kazoe ki nu / yashiki yashiki no / ume yanagi
(1692 ~ tavasz)

**háztól házig
számba veszek szilvafát
szomorúfűzfát**

被き伏す蒲団や寒き夜やすごき

kazuki fusu / futon ya samuki / yo ya sugoki
(1688 ~ tél)

**fejemre húzott
takaróval fekszem le
fagyos éjszakán**

数ならぬ身とな思ひそ玉祭

kazu nara nu / mi to na omoi so / Tama Matsuri
(1694 ~ ősz)

**ne hidd hogy elmúlt
most is rád emlékezem
lelkek ünnepén**

けごろもにつつみて温し鴨の足

kegoromo ni / tsutsumite nukushi / kamo no ashi
(1693 ~ tél)

**tollruhába bújsz
melegen kell öltözni
sárga kacsaláb**

鶏頭や雁の来る時なほあかし

keitō ya / kari no kuru toki / nao akashi
(1694 ~ ősz)

**vadlibák húznak
kakastaréj-virágok
elsötétülnek**

今朝の雪根深を園の枝折哉
kesa no yuki / nebuka o sono no / shiori kana
(1679 ~ tél)

**reggeli hóban
csak a zöldhagymák jelzik
a kerti utat**

消炭に薪割る音かをのの奥
keshi-zumi ni / maki waru oto ka / Ono no oku
(1680 ~ ősz)

**fát hasogatnak –
Ono szénégetőit
idáig hallom?**

菊の花咲くや石屋の石の間
kiku no hana / saku ya ishiya no / ishi no ai
(1693 ~ ősz)

**a kőfaragó
kitett kövei közül
krizantém tört fel**

菊の香や奈良には古き仏達
kiku no ka ya / Nara ni wa furuki / hotoke tachi
(1694 ~ ősz)

**Nara utcáin
krizantém illatba merült
Buddha-szobrok**

菊の香や庭に切れたる履の底
kiku no ka ya / niwa ni kiretaru / kutsu no soko
(1693 ~ tél)

**kertben felejtett
leszakadt bocskor talpa
krizantém szagú**

菊の後大根の外更になし
kiku no nochi / daikon no hoka / sara ni nashi
(1684-94 ~ ősz)

**jégcsapretek
krizantémvirág hervadtán
alább kell adni**

菊の露落ちて拾へば零余子かな
kiku no tsuyu / ochite hiroe ba / nukago kana
(1684-94 ~ ősz)

**harmatot csöppent
a krizantém – felveszem
hát jamszgumócska**

君火を焚けよきもの見せん雪まるげ
kimi hi o take / yokimono misen / yukimaruge
(1686 ~ tél)

**míg tüzet gyújtasz
gyúrok valami jót
jókora hógolyót**

君や蝶我や荘子が夢心
kimi ya chō / ware ya Sōji ga / yume-gokoro
(1690 ~ tavasz)

**itt vagy pillangó
én lehetnék Csuang-ce
amint álmodlak**

*Csuang-ce egyszer azt álmodta, hogy repkedő pillangó, boldog és egészséges és azt se tudta, hogy ki az a Csuang-ce. Amikor felébredt, ismét igazi és valóságos Csuang-ce lett. Most igazán nem tudom, Csuang-ce álmodta, hogy pillangó, vagy a pillangó álmodta, hogy Csuang-ce. Pedig Csuang-ce és a pillangó között bizonyosan van különbség. (Hamvas Béla fordítása)

金屏の松の古さよ冬籠り
kinbyō no / matsu no furusa yo / fuyu-gomori
(1693 ~ tél)

**arany paraván
télen egyedül vénül
fakó fenyője**

木のもとに汁も膾も桜かな
ki no moto ni / shiru mo namasu mo / sakura kana
(1690 ~ tavasz)

**most a fa alatt
leves is halsaláta is
cseresznyeszirmos**

礎打ちて我に聞かせよや坊が妻
kinuta uchite / ware ni kikaseyo / bō ga tsuma
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ ősz)

**kallózd a vásznat
ne csak a csendet halljam
papné asszonyág**

木を切りて本口見るや今日の月
ki o kirite / motokuchi miru ya / kyō no tsuki
(1677 ~ ősz)

**kivágott fatörzs
bütüje kerek akár
az őszi telihold**

きりぎりす忘れ音に啼く炬燵かな
kirigirisu / wasure ne ni naku / kotatsu kana
(1690 ~ ősz)

**kihagy a tücsök
kályhámban a zsarát
helyette serceg**

桐の木に鶉鳴くなる塀の内
kiri no ki ni / uzura nakunaru / hei no uchi
(1690 ~ ősz)

**magas császárfán
fürjek pitypalattyolnak
módos a szomszéd**

霧雨の空を芙蓉の天気哉
kiri same no / sora o fuyō no / tenki kana
(1692 ~ nyár)

**ősz permét hull
a mályvavirágoknak
eszményi idő**

霧時雨富士を見ぬ日ぞ面白き
kiri shigure / Fuji o minu hi zo / omoshiroki
(1684 ~ ősz)

**ködszítálásban
ma nem látszik a Fudzsi
még elbűvölőbb!**

木曾の椽浮世の人の土産哉
Kiso no tochi / ukiyo no hito no / miyage kana
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**kiszói vadgesztenyék
keseredett lelkeknek
valók emlékbe**

木啄も庵は破らず夏木立
kitsutsuki mo / io wa yabura zu / natsu kodachi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**szalmakunyhóval
a harkály se törődik
nyári fák közén**

清く聞かん耳に香焼いて郭公
kiyoku kika n / mimi ni kō taite / hototogisu
(1683 ~ nyár)

**fülem illattal
kifüstöltem – hadd halljam
ha kakukk kiált**

清滝の水汲ませてやところてん
kiyotaki no / mizu kuma se te ya / tokoroten
(1694 ~ nyár)

**tiszta vízesés
belőle merítették
az üvegtésztát?**

清滝や波に散り込む青松葉
kiyotaki ya / nami ni chiri komu / ao matsuba
(1694 ~ ősz)

**tiszta zuhatag
zöld fenyők hullatják rá
tűlevelüket**

清滝や波に塵なき夏の月
kiyotaki ya / nami ni chiri naki / natsu no tsuki
(1694 ~ nyár)

**tiszta vízesés
fodrán szemernyi szenny sincs
csak nyári holdfény**

紅梅や見ぬ恋作る玉簾
kōbai ya / mi nu koi tsukuru / tamasudare
(1684-94 ~ tavasz)

**barackvirágkert
ismeretlen szerelmünk
gyöngyfüggöny rejti**

こちら向け我もさびしき秋の暮
kochira muke / ware mo sabishiki / aki no kure
(1690 ~ ősz)

**felém se nézel
az őszi estéimre
magamra hagytál**

胡蝶にもならで秋経る菜虫哉
kochō ni mo / nara de aki furu / namushi kana
(1689 ~ kevert évszak)

**őszben járunk már
ha nem válsz pillangóvá
hernyóként végzed**

小鯛挿す柳涼しや海士が家
kodai sasu / yanagi suzushi ya / ama ga tsuma
(1689 ~ nyár)

**a halászasszony
apró durbincsba döfi
hideg fűznyársát**

子供等よ昼顔咲きぬ瓜剥かん
kodomora yo / hirugao sakinu / uri mukan
(1693 ~ nyár)

**gyertek gyerekek
kinyílt a szulák dél van
hámozzunk dinnyét!**

声にみな泣きしまふてや蟬の殻
koe ni mina / naki-shimōte ya / semi no kara
(apokrif ~ nyár)

**csak kabóca váz
semmivé énekelte
magát lakója**

声澄みて北斗にひびく礎哉
koe sumite / hokuto ni hibiku / kinuta kana
(1687 ~ ősz)

**lecsap a sulyok
mennyből visszhangozza
a Göncölszekér**

声よくば謡はうものを桜散る
koe yokuba / utaō mono o / sakura chiru
(1688 ~ tavasz)

**hamis a hangom
de előadnám a hulló
cseresznyeszirmot**

木隠れて茶摘みも聞くやほととぎす
kogakure te / chatsumi mo kiku ya / hototogisu
(1694 ~ nyár)

**bujdosó kakukk
a teaszüretelők
hallják a hangját?**

木枯しに岩吹きとがる杉間かな
kogarashi ni / iwa fuki togaru / sugi ma kana
(1691 ~ tél)

**téli szélroham
éles szikla áll lesben
cédrusfák között**

風に匂ひやつけし返り花
kogarashi ni / nioi ya tsukeshi / kaeri-bana
(1691 ~ ősz)

**későn nyílt virág
facsupasztó szélben sem
tágít illata**

こがらしや頬腫痛む人の顔
kogarashi ya / hōbare itamu / hito no kao
(1690 ~ ősz)

**fagyos szél süvít
fájdalmasan felpuffed
az ember arca**

木枯や竹に隠れてしづまりぬ
kogarashi ya / take ni kakurete / shizumari nu
(1684-94 ~ tél)

**téli szélvihar
bambusz közé rejtőzik
le is csillapul**

小萩散れますほの小貝小盃
ko hagi chire / Masuho no ko-gai / ko sakazuki
(1689 ~ ősz)

**kis piros kagyló
kis bokorherevirág
kis szakéscsészék**

苔埋む蔦のうつつの念仏哉
koke uzumu / tsuta no utsutsu no / nebutsu kana
(1684 ~ ősz)

**mohos hant alatt
elmulasztott imát
mormol valaki**

九たび起きても月の七ツ哉
kokono tabi / okite mo tsuki no / nanatsu kana
(1691 ~ ősz)

**kilencedszer is
teliholdra ébredek
csak hajnali négy**

米買ひに雪の袋や投頭巾
kome kai ni / yuki no fukuro ya / nage zukin
(1688 ~ tél)

**megyek rizst venni
az üres zsák lesz csuklyám
a havazásban**

米のなき時は瓢に女郎花
kome no naki / toki wa hisago ni / ominaeshi
(é. n. ~ ősz)

**elfogyott a rizs
tökhéj-edénye szép lesz
virágvázának**

薦を着て誰人います花の春
komo o kite / tarebito imasu / hana no haru
(1690 ~ újév)

**gyékénylepelbe
csavart csavargónak is
tavasz virágzik**

蝙蝠も出でよ浮世の華に鳥
kōmori mo / ideyo ukiyo no / hana ni tori
(1684-94 ~ tavasz)

**csuhás denevér
virágzás és csicsérgés
vár rád odakint**

子に飽くと申す人には花もなし
ko ni aku to / mōsu hito ni wa / hana mo nashi
(1684-94 ~ tavasz)

**gyerekből elég!
ki illet tud mondani
legyen virágtalan**

蕪の刺身もすこし梅の花
konnyaku no / sashimi mo sukoshi / ume no hana
(1693 ~ tavasz)

**üvegtészta és
pár szelet nyers hal mellé
szilvavirág**

この秋は何で年寄る雲に鳥
kono aki wa / nande toshi yoru / kumo ni tori
(1694 ~ ősz)

**őszre hirtelen
felhőbe ért a madár
megöregedtem**

このあたり目に見ゆるものは皆涼し
kono atari / me ni miyuru mono wa / mina suzushi
(1688 ~ nyár)

**ezen a tájon
hűvösnek érzel mindent
amire rálátsz**

この蛍田毎の月にくらべみん
kono hotaru / Tagoto no Tsuki ni / kurabe mi n
(1688 ~ nyár)

**világít a hold
akár szentjánosbogár
minden rizsföldön**

この松の実生えせし代や神の秋
kono matsu no / mibae seshi yo ya / kami no aki
(1687 ~ ősz)

**életünk ősze
istenek korában kelt
fenyővel közös**

この道や行く人なしに秋の暮
kono michi ya / yuku hito nashi ni / aki no kure
(1694 ~ ősz)

**ezen az úton
nem jár együtt senkivel
az őszi este**

鶴の巢も見らるる花の葉越し哉
kō no su mo / mi raruru hana no / hagoshi kana
(1687 ~ tavasz)

**fészkelő gólya
virágzó ágak között
megleheted**

鶴の巢に嵐の外の桜哉
kō no su ni / arashi no hoka no / sakura kana
(1687 ~ tavasz)

**a gólyafészket
cseresznyeszirom vihar
is megkíméli**

この種と思ひこなさじ唐辛子
kono tane to / omoi konasaji / tōgarashi
(1690 ~ tavasz)

**magjaid aprók
mégsem kicsinyellek
csilipaprika**

この寺は庭一盃のばせを哉
kono tera wa / niwa ippai no / bashō kana
(1684-94 ~ nyár)

**templomi kertem
zsúfolásig megtelt
banánfákkal**

この槿のむかし椿か梅の木か
kono tsuchi no / mukashi tsubaki ka / ume no ki ka
(1684-94 ~ kevert évszak)

**ványolófánk
kaméliát vagy szilvát
virágzott hajdan?**

この宿は水鶏も知らぬ扉かな
kono yado wa / kuina mo shira nu / toboso kana
(1684-94 ~ nyár)

**eldugott kunyhód
ajtaján guvatmadár
se kopog rád**

この山の悲しさ告げよ野老掘り
kono yama no / kanashisa tsuge yo / tokorohori
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ kevert évszak)

**romba dőlt templom
ásd ki a legendáját
gumóásó öreg**

氷苦く偃鼠が咽をうるほせり
kōri nigaku / enso ga nodo o / uruoseri
(1683 ~ tél)

**szomját oltó
patkány szájában
keserű a jég**

今宵の月磨ぎ出せ人見出雲守
koyoi no tsuki / togi dase hitomi / Izumo no Kami
(1677 ~ ősz)

**tükrét a holdnak
felhők homályosítják
fényesítheted**

梢よりあだに落ちけり蟬の殻
kozue yori / adani ochi keru / semi no kara
(1677 ~ nyár)

**fának csúcsáról
az üresség hull alá
kabóca vázban**

熊坂がゆかりやいつの玉祭
Kumasaka ga / yukari ya itsu no / Tama Matsuri
(1689 ~ nyár)

**megrögzött zsvány
rokonai tartanak
gyászszertartást?**

蜘蛛何と音をなにと鳴く秋の風
kumo nani to / ne o nani to naku / aki no kaze
(1680 ~ ősz)

**nem hallom pók
ki után szipogsz-zokogsz
zúg az őszi szél**

雲の峰幾つ崩れて月の山
kumo no mine / ikutsu kuzurete / tsuki no yama
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**gomolygó felhők
tornyosulnak oszlanak
holdfényes a hegy**

雲をりをりを人をやすめる月見かな
kumo ori ori / hito o yasumeru / tsukimi kana
(1685 ~ ősz)

**holdcsodálóknak
egy-egy vonuló felhő
pihenőt enged**

雲とへだつ友かや雁の生き別れ
kumo to hedatsu / tomo ka ya kari no / ikiwakare.
(1672 ~ ősz)

**váló barátok
felhőbe vesző vadlúd
visszatér talán**

鞍壺に小坊主乗るや大根引
kuratsubo ni / ko bōzu noru ya / daikon hiki
(1693 ~ tél)

**kisfiú lovon
indul a retkszedés
nyeregből nézi**

暮れ暮れて餅を木魂の侘寝哉
kure kure te / mochi o kodama no / wabi ne kana
(1682 ~ újév)

**végzünk az évvel
döngölik a rizstésztát
magamban alszom**

黒森をなにといふとも今朝の雪
kuromori o / nani to iu tomo / kesa no yuki
(1683 ~ tél)

**Fekete-erdő
most minek nevezzelek?
hó föld el reggel**

草枕犬も時雨るか夜の声
kusa makura / inu mo shigururu ka / yoru no koe
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tél)

**fűpárna vár rám
szidom a téli esőt
vinnyog egy kutya**

草の葉を落つるより飛ぶ蛍哉
kusa no ha o / otsuru yori tobu / hotaru kana
(1688 ~ nyár)

**fűszálról zuhan
majd hirtelen szárnyra kap
parászbogárka**

草の戸も住み替る代ぞ雛の家
kusa no to mo / sumi kawaru yo zo / hina no ie
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ tavasz)

**zsúpajtós kunyhóm
új lakói kitárták
babaünnepre**

草の戸を知れや穂蓼に唐辛子
kusa no to o / shire ya hotade ni / tōgarashi
(1690 ~ ősz)

**ősz jelzi kunyhóm
keserűfű virágzik
paprika piroslik**

薬飲むさらでも霜の枕かな
kusuri nomu / sarademo shimo no / makura kana
(1687 ~ tél)

**szedem a gyógyszert
mégis hull párnámra
vacogtató dér**

草臥れて宿借るころや藤の花
kutabirete / yado karu koro ya / fuji no hana
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**vendégfogadót
kerestem kimerülten
lilaakácost**

葛の葉の面見せけり今朝の霜
kuzu no ha no / omote misekeri / kesa no shimo
(1691 ~ tél)

**zúzmarát mutat
a fojtóbab ma reggel
levele színén**

京まではまだ半空や雪の雲
Kyō made wa / mada naka-zora ya / yuki no kumo
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**hófelhők szállnak
fölöttem Kiotóba
félúton vagyunk**

京に飽きてこの木枯や冬住ひ
Kyō ni akite / kono kogarashi ya / fuyuzumai
(1691 ~ tél)

**Kiotóban is
elegem van – facsupasztó
szélből és télből**

京にても京なつかしやほととぎす
Kyō nite mo / Kyō natsukashi ya / hototogisu
(1690 ~ nyár)

**Kiotóban is
kakukkszót ha hallok
vágyom Kiotóba**

けふの今宵寝る時もなき月見かな
kyō no koyoi / neru toki mo naki / tsuki mi kana
(é. n. ~ ősz)

**karcsú karéját
látván – még serdületlen
az újhold ma éjjel**

京は九万九千くんじゅの花見かな
Kyō wa kuman / kusen kunju no / hanami kana
(1666 ~ újév)

**fővárosunkban
kilencvenkilencezer
virágnéző kél**

今日よりや書付消さん笠の露
kyō yori ya / kakitsuke kesa n / kasa no tsuyu
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**úton társtalan
kalapom jelmondatát
mossa el harmat**

*Felirat a zarándokkalapokon: „Két útitárs, otthontalanul a világban”

町医師や屋敷方より駒迎へ
machi ishi ya / yashiki gata yori / koma mukae
(1675 ~ kevert évszak)

**falusi felcser
hátaslovat küldtek érte
az udvarházból**

秣負ふ人を枝折の夏野哉
magusa ou / hito o shiori no / natsu no kana
(1689 ~ nyár)

**nyári réten át
szénát hord egy ember
jelzi az irányt**

升買うて分別替る月見哉
masu kōte / funbetsu kawaru / tsukimi kana
(1694 ~ ősz)

**vettem egy vékát
majd meggondoltam magam
holdat bámulok**

待たぬのに菜売りに来たか時鳥
mata nu noni / na uri ni kita ka / hototogisu
(1677 ~ nyár)

**kakukkszót se vár
kornyikál a házaló
zöldséget árul**

またうどな犬ふみつけて猫の恋
matōdo na / inu fumitsukete / neko no koi
(1684-94 ~ tavasz)

**fele se tréfa
letapossa szerelmes
macska a kutyát**

松風の落葉か風の音涼し
matsu kaze no / ochiba ka mizu no / oto suzushi
(1684-94 ~ nyár)

**fenyőre szél jár
hűvös csobogásba
hull a tűlevél**

松茸やかぶれたほどは松の形
matsudake ya / kabureta hodo wa / matsu no nari
(1684-94 ~ ősz)

**fenyőgomba lám
kalapod ráncos bőre
fenyőfa kérge**

松茸や知らぬ木の葉のへばり付く
matsudake ya / shiranu ko no ha no / hebaritsuku
(1691 ~ ősz)

**fenyőgombára
ragadt valami levél
ismeretlenül**

松嶋やああ松嶋や松嶋や
Matsushima ya / aa Matsushima ya / Matsushima ya
(apokrif ~ évszak nélkül)

**Fenyő-szigetek!
aha! Fenyő-szigetek!
Fenyő-szigetek!**

*Nem Basó írta, bár neki tulajdonítják. Mijagi tartományban, Macusima fenyők borította, kormoránok lakta kb. 260 vulkanikus kis szigetét Japán legszebb tájaként tartják számon.

眉掃きを俤にして紅粉の花
mayuhaki o / omokage ni shite / beni no hana
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**sáfrányvirágok
olyanok mint festői
szemöldök-ecset**

まづ祝へ梅を心の冬籠り
mazu iwae / ume o kokoro no / fuyu-gomori
(1687 ~ tél)

**szívemben virág
felköszöntöm a téli
visszavonulást**

名月に麓の霧や田の曇り
meigetsu ni / fumoto no kiri ya / ta no kumori
(1694 ~ ősz)

**őszeli hold
mi köd a hegy lábánál
felhő a mezőn**

名月や北国日和定めなき
meigetsu ya / hokkoku biyori / sadame naki
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**őszeli hold
jóslhatatlan észak
időjárása**

名月や池をめぐりて夜もすがら
meigetsu ya / ike o megurite / yomosugara
(1686 ~ ősz)

**szüreti hold
a tó körül kószálok
kivilágosig**

名月や門に指し来る潮頭
meigetsu ya / mon ni sashikuru / shio gashira
(1692 ~ ősz)

**szüreti holdtölte
dagály sós hullámai
mossák kapumat**

女夫鹿や毛に毛が揃うて毛むつかし
meoto jika ya / ke ni ke ga soroute / ke mutsukashi
(1671 ~ ősz)

**szarvaspár
szőrszálanként szőrözve
ápolja egymást**

飯あふぐ鼻が馳走や夕涼み
meshi augu / kaka ga chisō ya / yū suzumi
(1694 ~ nyár)

**nője rizst legyez
egyszerű lakoma készül
hús esti szellő**

道の辺の木槿は馬に喰われけり
michi no be no / mukuge wa uma ni / kuware keru
(1684 ~ nyár)

**útszélen kirítt
lovam már bekapta
a mályvarózsát**

見所のあれや野分の後の菊
midokoro no / are ya nowaki no / nochi no kiku
(é. n. ~ ősz)

**szívderítő
átvészelte a szélvész
krizantémvirág**

三井寺の門敲かばや今日の月
Mii dera no / mon tatakabaya / kyō no tsuki
(1691 ~ ősz)

**kopogni kéne
Mii-templom kapuján
fényes a hold ma!**

三日月に地は朧なり蕎麦の花
mikazuki ni / chi wa oboro nari / soba no hana
(1692 ~ nyár)

**holdsarló alatt
hajdinanyílás dereng
mint a ködpára**

三ヶ月や朝顔の夕べ蕾むらん
mikazuki ya / asagao no yūbe / tsubomu ran
(1682 ~ nyár)

**a hold karéja
és hajnalka bimbója
versenyt duzzadnak**

皆出でて橋を戴く霜路哉
mina idete / hashi o itadaku / shimoji kana
(1693 ~ tél)

**kivonulunk mind
zúzmarával borított
hídavatásra**

水無月や鯛はあれども塩鯨
minazuki ya / tai wa are domo / shio kujira
(1691 ~ nyár)

**júniusban is
jobb a sózott bálnahús
a durbincsoknál**

身にしみて大根からし秋の風
mi ni shimite / daikon karashi / aki no kaze
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**jégcsapretek
csípőssége vetekszik
az őszi széllel**

蓑虫の音を聞きに来よ草の庵
minomushi no / ne o kiki ni koyo / kusa no io
(1687 ~ ősz)

**zsúpszalma kunyhó
hallani a molylárva
rágása neszét**

晦日月なし千歳の杉を抱く嵐
misoka tsuki nashi / chitose no sugi o / daku arashi
(1684 ~ ősz)

**hó végi vihar
hold híján ki karolja át
az agg cédrusfát**

水の奥氷室尋ねる柳かな
mizu no oku / himuro tazunuru / yanagi kana
(1689 ~ nyár)

**jégbarlangból
ered a forrásvíz –
fűzfát ha kérded**

水寒く寝入りかねたる鶇かな
mizu samuku / neiri kane taru / kamome kana
(1686 ~ tél)

**jéghideg a víz
hogyan tudnék elaludni
úszik egy sirály**

水取りや氷の僧の沓の音
mizu tori ya / kōri no sō no / kutsu no oto
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tél)

**vízmerő ünnep
a papok fapapucsá
jegesen kopog**

百歳の気色を庭の落葉哉
momo tose no / keshiki o niwa no / ochiba kana
(1691 ~ ősz)

**száz év hangulat
hullatja holt levelét
szerte kertedbe**

藻にすだく白魚やとらば消えぬべき
mo ni sudaku / shirauo ya tora ba / kie nu beki
(1681 ~ tél)

**hínár közt nyüzsgő
jégthalak – tenyeremen
elolvadnátok**

門に入れば蘇鉄に蘭のほひ哉
mon ni ire ba / sotetsu ni ran no / nioi kana
(1689 ~ kevert évszak)

**a kapun belül
orchidea-illatos
szágópálmafák**

ものひとつ我が世は軽き瓢哉
mono hitotsu / waga yo wa karoki / hisago kana
(1686 ~ ősz)

**egyebem sincsen
életem is súlytalan
üres kabaktök**

物ほしや袋のうちの月と花
monohoshi ya / fukuro no uchi no / tsuki to hana
(1684-94 ~ tél)

**mit kívánhatnék?
bőség-batyud teljék meg
holddal virággal**

物いへば唇寒し秋の風
mono ie ba / kuchibiru samushi / aki no kaze
(1684-94 ~ ősz)

**kimondott szavam
elhidegül ajkamon
ősz szele húti**

物書いて扇引き裂く余波哉
mono kaite / ōgi hikisaku / nagori kana
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**verssel teleírt
legyezőm szétszakítom
búcsút kell venni**

もののふの大根苦き話哉

mononofu no / daikon nigaki / hanashi kana
(1693 ~ tél)

**szamurájok közt
csípős a beszélgetés
akár a retek**

物好きや匂はぬ草にとまる蝶

monozuki ya / niowa nu kusa ni / tomaru chō
(1684-87 ~ tavasz)

**tavaszi talány
illata-sincs fűszálon
lebeg egy lepke**

麦飯にやつるる恋か猫の妻

mugi meshi ni / yatsururu koi ka / neko no tsuma
(1691 ~ tavasz)

**szerelemre vagy
árpára sóvárog
girhes macskalány**

麦の穂を力につかむ別れ哉

mugi no ho o / chikara ni tsukamu / wakare kana
(1694 ~ nyár)

**sodor a búcsú
árpaföld kalászába
kapaszkodom**

昔聞け秩父殿さへすまふとり

mukashi kike / Chichibu-dono sae / sumōtori
(1684-94 ~ kevert évszak)

**régi történet
birkózó volt hajdan
a vitéz harcos**

武蔵野や一寸ほどな鹿の声

Musashino ya / issun hodo na / shika no koe
(1675 ~ tavasz)

**Muszasi-lapály
csak ujjnyira emeli
hangját a szarvas**

武蔵野やさはるものなき君が笠

Musashino ya / sawaru mono naki / kimi ga kasa
(1684-94 ~ ősz)

**Muszasi síkján
nem akad fönn semmin
bambuszkalapod**

結ぶより早歯にひびく泉かな
musubu yori / haya ha ni hibiku / izumi kana
(1688 ~ nyár)

**tenyéből iszom
jeges forrásvíz hasít
fájós fogamba**

むざんやな甲の下のきりぎりす
muzan ya na / kabuto no shita no / kirigirisu
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**milyen szánalmas!
harci sisak alól
herseg a tücsök**

菜畠に花見顔なる雀哉
na-batake ni / hanami-gao naru / suzume kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**repceföld fölött
verébsereg repdes
virágra vigyáz**

撫子にかかる涙や楠の露
nadeshiko ni / kakaru namida ya / kusu no tsuyu
(1684-94 ~ nyár)

**könnyes a búcsú
vadszegfűre kámforfa
harmata pereg**

撫子の暑さ忘るる野菊かな
nadeshiko no / atsusa wasururu / no-giku kana
(1692 ~ kevert évszak)

**nyit a krizantém
feledésbe merült már
a szegfű heve**

永き日も囀り足らぬひばり哉
nagaki hi mo / saezuri taranu / hibari kana
(1687 ~ nyár)

**naphosszat dalol
a pacsirta – ki mégse
dalolja magát**

無き人の小袖も今や土用干
naki hito no / kosode mo ima ya / doyō-boshi
(1688 ~ nyár)

**kirakják nyáron
az elhunytak ruháit
szellőztetni**

なまぐさし小菜葱が上の鮪の腸
namagusashi / konagi ga ue no / hae no wata
(1693 ~ nyár)

**fertelmes halbúz
rizsföldi gyomkupacon
őnbelsőségek**

波の花と雪もや水の返り花
nami no hana to / yuki mo ya mizu no / kaeribana
(1668 ~ kevert évszak)

**tajtézkó fodrok
korai virágzásra
vízre szállt a hó?**

浪の間や小貝にまじる萩の塵
nami no ma ya / ko-gai ni majiru / hagi no chiri
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**hullám mosta part
bokorhere szírommal szórt
kagyló teríték**

南無ほとけ草の台も涼しけれ
namo hotoke / kusa no utena mo / suzushi kare
(1684 ~ tavasz)

**áldozok Buddhának
zsúpszalma oltáron
hűvös levegőt**

なに喰うて小家は秋の柳かな
nani kŭte / ko ie wa aki no / yanagi kage
(1684-94 ~ ősz)

**fűzfa hullatja
levelét ágrólszakadt
házra – táplálja?**

何にこの師走の市にゆく烏
nani ni kono / shiwasu no ichi ni / yuku karasu
(1689 ~ újév)

**hova tovább?
év végi zsibvásárba
tartasz varjú?**

何の木の花とは知らず匂ひ哉
nani no ki no / hana to wa shira zu / nioi kana
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**nem tudom melyik
fának a virága
de érzem illatát**

なほ見たし花に明け行く神の顔
nao mitashi / hana ni ake yuku / kami no kao
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**bár megláthatnám
virágot pirkadatkor
hegyisten arcát**

夏近しその口たばへ花の風
natsu chikashi / sono kuchi tabae / hana no kaze
(1668 ~ tavasz)

**közeleg a nyár
fogd be a szélzsák száját
mentsd a szirmokat**

夏衣いまだ風を取りつくさず
natsu-goromo / imada shirami o / tori tsukusa zu
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ nyár)

**nyári váltás
maradt még vadászható
ruhatetű**

夏来てもただひとつ葉の一葉かな
natsu ki te mo / tada hitotsuba no / hito ha kana
(1688 ~ nyár)

**nyáridőben sincs
többje a nyelv páfránynak
egy levél nyelvénél**

夏草や兵どもが夢の跡
natsukusa ya / tsuwamono domo ga / yume no ato
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**daliák álma
nyári fű alatt nyugszik
a harc mezején**

夏草や我先達ちて蛇狩らん
natsukusa ya / ware saki dachite / hebi kara n
(1690 ~ nyár)

**nyári fű közül
vadászom a kígyókat
ne gyere korán**

夏の夜や木魂に明くる下駄の音
natsu no yo ya / kodama ni akuru / geta no oto
(1691 ~ nyár)

**nyári éjszakát
facipők kopogása
fel-felderíti**

夏の夜や崩れて明けし冷しもの
natsu no yo ya / kuzurete akeshi / hiyashi mono
(1694 ~ nyár)

**nyári éjszaka
elhúlt esti étkekre
hasad a hajnal**

夏山に足駄を拝む首途哉
natsu yama ni / ashida o ogamu / kadode kana
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**megyek a hegynek
nekifohászokodom
fapapucs-oltárnál**

納豆切る音しばし待て鉢叩き
nattō kuru / oto shibashi mate / hachi tataki
(1690 ~ tél)

**kovászos szója
zarándok ver ütemet
míg zöldfűszert vágsz**

葱白く洗ひあげたる寒さかな
nebuka shiroku / araiagetaru / samusa kana
(1691 ~ ősz)

**patyolatfehér
frissen mosott zöldhagymák
hosszú jégcsapok**

涅槃会や皴手合する数珠の音
nehan e ya / shiwade awasuru / juzu no oto
(1694 ~ tavasz)

**ráncos vén kezek
olvasót morzsolgatnak
nirvána napján**

猫の恋やむとき閨の朧月
neko no koi / yamu toki neya no / oboro-zuki
(1692 ~ tavasz)

**macskanász vége
fátylas tavaszi holdfény
hálószobámból**

猫の妻竈の崩れより通ひけり
neko no tsuma / hetsui no kazure yori / kayoi keri
(1677 ~ tavasz)

**tüzelő macska
oda-vissza somfordál
beroskadt kályhán**

庭掃いて出でばや寺に散る柳
niwa haite / ide baya tera ni / chiru yanagi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**hullt fűzlevelet
söprök a templomkertben
búcsúajándék**

庭掃きて雪を忘るる帚かな
niwa hakite / yuki o wasururu / hahaki kana
(1692 ~ tél)

**söprök a kertben
havat-söprűt-feledten
söpröm a havat**

呑み明けて花生けにせん二升樽
nomi akete / hana ike ni sen / nishō daru
(1691 ~ tavasz)

**szakéshordónk
kiürült – rendezzük
tele virággal**

蚤虱馬の尿する枕もと
nomi shirami / uma no shitosuru / makura moto
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**bolhák és tetvek
lepnek és jó kancám a
párnámra pisál**

能なしの眠たし我を行々子
nōnashi no / nemutashi ware o / gyōgyōshi
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**mindhiába
poszáta cserregi le
ábrándjaim**

野を横に馬牽きむけよほととぎす
no o yoko ni / uma hiki mukeyo / hototogisu
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**mezőn vágok át
lovam félrerántom
merre vagy kakukk?**

暖簾の奥ものふかし北の梅
nōren no / oku mono fukashi / kita no ume
(1688 ~ tavasz)

**ajtófüggöny
mélyen mögötte hölgyed
szilvavirága**

海苔汁の手際見せけり浅黄椀
nori jiru no / tegiwa mise keru / asagi wan
(1684 ~ tavasz)

**bár algaleves
ínyesmesteri főzet
öntsd díszcsészébe**

野ざらしを心に風のしむ身哉
nozarashi o / kokoro ni kaze no / shimu mi kana
(1684 ~ ősz)

**a mezőn csontok
fehérlenek – metsző szél
nyilall szívembe**

盗人に逢うた夜もあり年の暮
nusubito ni / ōta yo mo ari / toshi no kure
(1693 ~ újév)

**tavalyi tolvaj
ellopja az óéve
éjszaka megint**

煮麺の下焚きたつる夜寒哉
nyūmen no / shita takitatsuru / yosamu kana
(1691 ~ ősz)

**főjön a tészta
rakjunk alatta tüzet
hideg éjszakán**

落ざまに水こぼしけり花椿
ochizama ni / mizu koboshikeri / hana tsubaki
(é. n. ~ tavasz)

**lezuhanásban
kamélia kelyhéből
esővíz ömlik**

扇にて酒くむ陰や散る桜
ōgi nite / sake kumu kage ya / chiru sakura
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**legyezőmről
ráhullt cseresznyeszirmot
szürcsölök mint szakét**

笈も太刀も五月に飾れ紙幟
oi mo tachi mo / satsuki ni kazare / kami nobori
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**fiúk ünnepén
kerül kosár és kard
papír ponty lobog**

祖父親孫の栄えや柿蜜柑
ōji oya / mago no sakae ya / kaki mikan
(1691 ~ ősz)

**ültessünk fát
unokáknak kakifügét
narancsligetet**

起きあがる菊ほのかなり水のあと
okiagaru / kiku honokanari / mizu no ato
(1687 ~ ősz)

**elállt a zápor
szegett fejét emeli
már a krizantém**

起きよ起きよ我が友にせん寝る胡蝶
okiyo okiyo / waga tomo ni se n / nuru ko chō
(é. n. ~ tavasz)

**ébredj fel! ébredj!
legyünk útitársak
szendergő lepke**

送られつ別れつ果ては木曾の秋
okura re tsu / wakare tsu hate wa / Kiso no aki
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**elkísérések
és visszakísérések
ősz van Kiszóban**

近江蚊帳汗やさざ波夜の床
ōmi-gaya / ase ya saza nami / yoru no toko
(1677 ~ nyár)

**éjjel az ágyban
szúnyoghálóba zárva
verejtékben úszom**

面白し雪にやならん冬の雨
omoshiroshi / yuki ni ya nara n / fuyu no ame
(1687 ~ tél)

**meleg fogadtatás
téli esővé enyhült
a havazás**

おもしろうてやがて悲しき鶺鴒舟哉
omoshirō te / yagate kanashiki / u-bune kana
(1688 ~ nyár)

**derűre ború
kormoránok a halat
halásznak fogják**

おもしろや今年の春も旅の空
omoshiro ya / kotoshi no haru mo / tabi no sora
(1689 ~ tavasz)

**jó lesz tavasszal
hazatérni otthonról
újra az útra**

阿蘭陀も花に来にけり馬に鞍
Oranda mo / hana ni ki ni keru / uma ni kura
(1679 ~ tavasz)

**holland úrlovas
nyíló cseresznyét figyel
a nyeregből**

折々に伊吹を見ては冬籠り
ori ori ni / ibuki o mite wa / fuyu-gomori
(1691 ~ tél)

**olykor vendégül
látom lehetemet
téli magányban**

衰ひや齒に喰ひ当てし海苔の砂
otoroi ya / ha ni kuiateshi / nori no suna
(1691 ~ tavasz)

**fáj az öregség
ha fogam a moszatban
homokra harap**

蘭の香や蝶の翅に熏物す
ran no ka ya / chō no tsubasa ni / takimono su
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ tavasz)

**szárnyát a lepke
orchidea nektárral
illatosítja**

炉開きや左官老い行く鬢の霜
robiraki ya / sakan oi yuku / bin no shimo
(1692 ~ tél)

**téli tűznyitás
a kályhás halántéka
már deresedik**

六月や峰に雲置く嵐山
rokugatsu ya / mine ni kumo oku / Arashiyama
(1694 ~ nyár)

**hatodik hónap
megpihennek a felhők
Vihar-hegy fölött**

櫓の声波を打つて腸氷る夜や涙
ro no koe nami o utte / harawata kōru / yo ya namida
(1680 ~ tél)

**evező loccsan
éjjel a belem kifagy
könnyem még csordul**

留守に来て梅さへよその垣穂かな
rusu ni kite / ume sae yoso no / kakiho kana
(1687 ~ tavasz)

**nem voltál otthon!
szilvavirág is csak a
szomszéd kertben nyílt**

留守のまに荒れたる神の落葉かな
rusu no ma ni / aretaru kami no / ochiba kana
(1691 ~ tél)

**kihalt szentélykert
elhagyták az istenek
gyúlik az avar**

両の手に桃と桜や草の餅
ryō no te ni / momo to sakura ya / kusa no mochi
(1692 ~ tavasz)

**két marokkal szórt
barack- és cseresznyevirág
ürmös sütemény**

淋しさや壁に掛けたるきりぎりす
sabishisa ya / kugi ni kaketaru / kirigirisu
(1691 ~ ősz)

**lakatlan házban
egy tücsök ing a szögön
összeaszottan**

盛りぢや花に座浮法師ぬめり妻
sakari ja hana ni / sozoro ukibōshi / numeri zuma
(1681 ~ tavasz)

**kifelő bimbók
felajzott szerzetes
ledér feleség**

盛りなる梅にす手引く風もがな
sakari naru / ume ni sude hiku / kaze mogana
(1667 ~ tavasz)

**kivirágzott
szilvafákat a szél
ne érje-tépje**

盃に泥な落としそ群燕
sakazuki ni / doron na otoshi so / mura tsubame
(1688 ~ tavasz)

**sárból raksz fészket
de csészembe ne hullass
sürgő fecskepár**

酒飲めばいとど寝られね夜の雪
sake nomeba / itodo nerarene / yoru no yuki
(1686 ~ tél)

**reggelig havazott
le se hunytam a szemem
szakét vedeltem**

咲き乱す桃の中より初桜
saki midasu / momo no naka yori / hatsu-zakura
(1684-94 ~ tavasz)

**elvadult virág
elnyílt őszibarack közt
első cseresznye**

桜狩り奇特や日々に五里六里
sakura-gari / kidoku ya hibi ni / go ri roku ri
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**cseresznyevirág-
nézőknek öt-hat mérföld
csoda naponta**

*1 ri = 3927 m

さまざまの事思ひ出す桜かな
sama zama no / koto omoidasu / sakura kana
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**régi emlékek
özönét szakajtja rám
cseresznyevirág**

五月雨に隠れぬものや瀬田の橋
samidare ni / kakure nu mono ya / Seta no hashi
(1688 ~ nyár)

**nyári zivatar
csak a szetai hidat
nem tűnteti el**

五月雨に鳩の浮巢を見にゆかん
samidare ni / nio no uki su o / mi ni yuka n
(1687 ~ nyár)

**nyári zivatar
úszó vöcsökfészket most
lehet találni**

五月雨に鶴の足短くなれり
samidare ni / tsuru no ashi / mijikaku nareri
(1681 ~ nyár)

**nyári esőben
úgy rémlik összemegy
a daru lába**

五月雨の降り残してや光堂
samidare no / furi nokoshite ya / hikari dō
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**májusi esők
után is váltig ragyog
a Fény Csarnoka**

五月雨をあつめて早し最上川
samidare o / atsume te hayashi / Mogami-gawa
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**nyári esőket
gyűjt a Mogami árja
egyre sodróbban**

五月雨は滝降り埋むみかさ哉
samidare wa / taki furi uzumu / mikasa kana
(1689 ~ nyár)

**felhőszakadás
a vízesés esőbe
fojtotta magát**

五月雨や蚕煩ふ桑の畑
samidare ya / kaiko wazurau / kuwa no hata
(1694 ~ nyár)

**zivataros nyár
selyemhernyót keserít
eperfa kertben**

五月雨や龍燈あぐる番太郎
samidare ya / ryūtō aguru / Bantarō
(1677 ~ nyár)

**nyári zivatar
az éjjeli őrző
sárkánygyertyát gyújt**

五月雨や色紙へぎたる壁の跡
samidare ya / shikishi hegitaru / kabe no ato
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**koranyári eső
letépett verses kártyák
foltja a falon**

寒からぬ露や牡丹の花の蜜
samukara nu / tsuyu ya botan no / hana no mitsu
(1694 ~ nyár)

**bazarózsán
sosem hűvös a harmat
olyan mint a méz**

寒けれど二人寝る夜ぞ頼もしき
samukeredo / futari nuru yo zo / tanomoshiki
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**bár hideg az éj
ha ketten összefekszünk
egész kellemes**

早苗とる手もとや昔しのぶ摺
sanae toru / temoto ya mukashi / shinobu zuri
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**palántázó kezek
hajdanán könyomatos
ruhát festettek**

皿鉢もほのかに闇の宵涼み
sara bachi mo / honokani yami no / yoi suzumi
(1694 ~ nyár)

**tányér és csésze
hűvös est félhomálya
szürkére mosta**

猿引は猿の小袖を砧哉
saru hiki wa / saru no kosode o / kinuta kana
(1684-94 ~ ősz)

**majomidomár
apró jelmezt próbál a
sulykolófára**

猿を聞く人捨子に秋の風いかに
saru o kiku hito / sutego ni aki no / kaze ikani
(1684 ~ ősz)

**halljátok költők
kivert gyerek gógicsél
nemcsak majom bög**

篠の露袴に掛けし茂り哉
sasa no tsuyu / hakama ni kakeshi / shigeri kana
(1693 ~ tavasz)

**bambuszfű harmat
eláztatta nadrágom
csörtetek tovább**

里古りて柿の木持ため家もなし
sato furite / kaki no ki mota nu / ie mo nashi
(1694 ~ ősz)

**már régi falu
terem datolyaszilva
minden udvarban**

里の子よ梅折り残せ牛の鞭
sato no ko yo / ume orinokose / ushi no muchi
(1687 ~ tavasz)

**parasztgyerek
túl sok szilvaágot tör
bivalyhajtó botnak**

さざれ蟹足這ひのぼる清水かな
sazaregani / ashi hainoboru / shimizu kana
(1687 ~ tavasz)

**lábikrámon fel
egy parányi rák mászik
tisza forrásból**

関守の宿を水鶏に問はうもの
seki mori no / yado o kuina ni / toou mono
(1689 ~ nyár)

**sajnos határőr
én kopogok ajtódon
nem guvatmadár**

節季候を雀の笑ふ出立かな
sekizoro o / suzume no warau / detachi kana
(1692 ~ az év vége)

**mutatványosok
egy veréb is somolyog
kinézetükön**

せつかれて年忘れする機嫌かな
setsukare te / toshi wasure suru / kigen kana
(1684-93 ~ újév)

**évbúcsúztatót
kellene tartanunk
jó a hangulat**

柴の戸に茶を木の葉搔く嵐哉
shiba no to ni / cha o konoha kaku / arashi kana
(1680 ~ ősz)

**szélvihar sodor
zörgő avart kapumhoz
főzhessek teát**

しばらくは花の上なる月夜かな
shibaraku wa / hana no ue naru / tsukiyo kana
(1694 ~ tavasz)

**az esteli hold
cseresznyevirág fölött
kissé elidőz**

暫時は滝に籠るや夏の初め
shibaraku wa / taki ni komoru ya / ge no hajime
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**zuhatag zárt el –
ideje kezdenem a
nyári elvonulást**

しばし間も待つやほととぎす千年
shibashi ma mo / matsu ya hototogi- / su sen nen
(1666 ~ nyár)

**röpke pillanat
míg megszólalt a kakukk
telt ezer év is**

時雨をやもどかしがりにて松の雪
shigure o ya / modokashi gari te / matsu no yuki
(1666 ~ tél)

**téli zivatar
csalódott a fenyőfa
régóta hóra vár**

しぐるるや田の新株の黒むほど
shigururu ya / ta no arakabu no / kuromu hodo
(1690 ~ tél)

**koratéli zápor
tarlón a friss torzsokat
befeketíti**

四方より花吹き入れて鴉の波
shihō yori / hana fuki irete / nio no nami
(1690 ~ tavasz)

**a Vöcsök-tóra
négy égtájról hord a szél
cseresznyeszirmot**

鹿の角まづ一節の別れかな
shika no tsuno / mazu hito fushi no / wakare kana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**szarvas agancsa
új ággal gyarapszik
utunk szétválk**

島々や千々に砕きて夏の海
shimajima ya / chiji ni kudakite / natsu no umi
(1689 ~ nyár)

**szigetek során
széttört szilánkokra
a nyári tenger**

霜枯に咲くは辛気の花野哉
shimo gare ni / saku wa shinki no / hana no kana
(1666 ~ ősz)

**fagyverte szirmok
csak szomorúság bomlik
a virágmezőn**

霜を着て風を敷き寝の捨子哉
shimo o kite / kaze o shikine no / sutego kana
(1677 ~ tél)

**hóharmat ruha
széllel takart derékalj
kitett kisgyerek**

死にもせぬ旅寝の果てよ秋の暮
shini mo senu / tabine no hate yo / aki no kure
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ ősz)

**épp hogy élek
elalszom utam végén
az őszi esttel**

塩鯛の歯ぐきも寒し魚の店
shio dai no / haguki mo samushi / uo no tana
(1692 ~ tél)

**sózott durbincsök
halárusnál ínyük is
fagyosan fehér**

汐越や鶴脛ぬれて海涼し
shiogoshi ya / tsuru hagi nure te / umi suzushi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**darvak áztatják
lábukat a gázlónál
hűvös a tenger**

萎れ伏すや世はさかさまの雪の竹
shiore fusu ya / yo wa sakasama no / yuki no take
(1666 ~ tél)

**bambuszt a földig
hópelyhek súlya húzza
furcsa egy világ**

白髪抜く枕の下やきりぎりす
shiraga nuku / makura no shita ya / kirigirisu
(1690 ~ ősz)

**ősz hajszálaim
húzgálom – párnám alatt
pirreg egy prücsök**

白芥子に羽もぐ蝶の形見哉
shira-geshi ni / hane mogu chō no / katami kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ nyár)

**fehér mákvirág
pillangótól emlékebe
tört szárnyat kapott**

白芥子や時雨の花の咲きつらん
shira-geshi ya / shigure no hana no / saki tsu ran
(1683 ~ nyár)

**fehér mákvirág
a téli záporoktól
most virágzik ki**

白菊の目に立てて見る塵もなし
shira-giku no / me ni tatete miru / chiri mo nashi
(1694 ~ ősz)

**fehér krizantém
kifürkészhetetlen
mért nincs rajta por**

白菊よ白菊よ恥長髪よ長髪よ
shira-giku yo shira-giku yo / hiji naga kami yo / naga kami yo
(1683 ~ ősz)

**fehér krizantém! fehér krizantém!
loboncos hosszú hajad
felháborító**

白露もこぼさぬ萩のうねり哉
shira tsuyu mo / kobosa nu hagi no / uneri kana
(1693 ~ ősz)

**bokorhere ring
de egy árva harmatcseppet
se ejt a földre**

白魚や黒き目を明く法の網
shira uo ya / kuroki me o aku / nori no ami
(1693 ~ tavasz)

**fehér csalihal
fekete szemmel nézi
Buddha hálóját**

城跡や古井の清水まづ訪はん
shiro ato ya / furui no shimizu / mazu towa n
(1688 ~ nyár)

**várromot járván
régi kút friss vizével
kezdem a múltat**

閑かさや岩にしみ入る蟬の声
shizukasa ya / iwa ni shimi iru / semi no koe
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**alkonyi csöndben
felcírreg a kabóca
követ hasogat**

賤の子や稲摺りかけて月を見る
shizu no ko ya / ine suri kakete / tsuki o miru
(1687 ~ ősz)

**parasztgyerek
rizshántolás közben
lopva holdat néz**

初春まづ酒に梅売る匂ひかな
shoshun mazu / sake ni ume uru / nioi kana
(1685 ~ tavasz)

**hörpinthetsz
koratavasz illatával
szilvavirág-bort**

秋海棠西瓜の色に咲きにけり
shūkaidō / suika no iro ni / saki ni keru
(1691 ~ nyár)

**a begónia
dinnyebél pirosan
borul virágba**

蕎麦もみてけなりがらせよ野良の萩
soba mo mite / kenarigara seyo / nora no hagi
(1691 ~ ősz)

**hajdinát bámulsz
mezei bokorhere
féltékenykedik**

蕎麦はまだ花でもてなす山路かな
soba wa mada / hana de motenasu / yamaji kana
(1694 ~ ősz)

**hajdinavirág
meghívlak rá – terítve
a hegyi ösvény**

袖よごすらん田螺の海士の際を無み
sode yogosu ran / tanishi no ama no / hima o na mi
(1682 ~ tavasz)

**szennyes ruhaujj
iszapból gyűjtünk csigát
nem lassulhatunk**

蒼海の浪酒臭し今日の月
sōkai no / nami sake kusashi / kyō no tsuki
(1679 ~ ősz)

**még kék a tenger
szaké szagú hullámot
hörpöl a hold**

その匂ひ桃より白し水仙花
sono nioi / momo yori shiroshi / suisen ka
(1692 ~ tavasz)

**nárcisz virága
fehér őszibaracknál
hamvasabb fehér**

水学も乗物貸さん天の川
Suigaku mo / norimono kasa n / Ama-no-gawa
(1678 ~ nyár)

**Égi Folyóra
hajóácstól dereglyét
kérhetünk kölcsön**

水仙や白き障子のとも移り
suisen ya / shiroki shōji no / tomo utsuri
(1691 ~ tavasz, de ősszel írta)

**egymást fehéren
nárcisz és papírajtó
visszatükrözi**

須磨寺や吹かぬ笛聞く木下闇
Suma-dera ya / fuka nu fue kiku / koshita yami
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**Szuma-templom
fuvola szól magától
a lombok árnyán**

駿河路や花橘も茶の匂ひ
Suruga ji ya / hana tachibana mo / cha no nioi
(1694 ~ nyár)

**Szuruga útján
teafútól illatos
a narancsvirág**

煤掃は己が棚つる大工かな
susu haki wa / ono ga tana tsuru / daiku kana
(1693 ~ újév)

**nagytakarítás
év végén magának is
ácsol polcot az ács**

雀子と声鳴きかはす鼠の巢
suzume ko to / koe naki kawasu / nezumi no su
(1684-94 ~ tavasz)

**verébfiókák
csiripelnek – fészeknyi
egér cincog vissza**

硯かと拾ふやくぼき石の露
suzuri ka to / hirou ya kuboki / ishi no tsuyu
(1689 ~ ősz)

**tusdörzskő netán?
homorú követ lelek
harmat tócsával**

涼しさを絵にうつしけり嵯峨の竹
suzushisa o / e ni utsushi keru / Saga no take
(1694 ~ nyár)

**a nyár hűvösét
Szaga bambuszaival
ábrázolhatnád**

涼しさを我が宿にしてねまるなり
suzushisa o / waga yado ni shite / namaru nari
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**a jó hűvösben
otthon érzem magam
lepihenhetek**

涼しさやほの三日月の羽黒山
suzushisa ya / hono mikazuki no / Haguro-yama
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**hűvös az éjjel
Feketetoll-hegy mögé
bújik az újhold**

涼しさや直に野松の枝の形
suzushisa ya / sugu ni no matsu no / eda no nari
(1694 ~ nyár)

**természetesen
ölt testet a hűvösség
fenyő ágában**

旅人と我が名呼ばれん初時雨
tabibito to / waga na yobare n / hatsu shigure
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**legyen a nevem
Vándor – avasson fel
az első téleső**

旅鳥古巢は梅になりけり
tabi-garasu / furu su wa ume ni / narini keru
(1685 ~ tavasz)

**a vándorvarjú
fészke visszaváltozott
szilvafává**

旅寝して見しや浮世の煤払ひ
tabine shite / mi shi ya ukiyo no / susu harai
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ újév)

**nézem az útról
kormot söpör év végén
az illó világ**

旅に病んで夢は枯野をかけ廻る
tabi ni yande / yume wa kare no o / kake meguru
(1694 ~ ősz)

**kórságba estem
álmom kóvályog tovább
elvirult mezőn**

田一枚植ゑて立ち去る柳かな
ta ichi mai / uete tachisaru / yanagi kana
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**ültetik a rizst
fűz alatt cihelődöm
már kész egy tábla**

鷹ひとつ見付けてうれしいらご崎
taka hitotsu / mitsuke te ureshi / Iragozaki
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**Irago-fok felett
magányos karvaly kereng
megpillantottam!**

高水に星も旅寝や岩の上
takamizu ni / hoshi mo tabine ya / iwa no ue
(1693 ~ nyár)

**vándorcsillagok
sziklapárnán alhatnak
ha jön az árvíz**

鷹の目も今や暮れぬと鳴く鶉
taka no me mo / ima ya kurenu to / naku uzura
(1691 ~ ősz)

**bealkonyodott
héja szeme sötétül
pityoghat a fürj**

茸狩やあぶなきことに夕時雨
take-gari ya / abunaki koto ni / yū shigure
(1689 ~ tél)

**gombaszedésen
késő őszi zivatar
majdnem elkapott**

竹の子や稚き時の絵のすさび
takenoko ya / osanaki toki no / e no susabi
(Szagai napló)
(1691 ~ tavasz)

**bambuszrügy
de sokat festettek
gyerekkoromban**

蛸壺やはかなき夢を夏の月
tako tsubo ya / hakanaki yume o / natsu no tsuki
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**nyáréji holdfény
cserécsapdában polip-
álmok csapongnak**

玉祭り今日も焼場の煙哉
Tama Matsuri / kyō mo yakiba no / kemuri kana
(1690 ~ nyár)

**halottak napján
se áll le a hamvasztó
folyton füstölög**

矯めつけて雪見にまかる紙子哉
tametsuke te / yuki mi ni makaru / kamiko kana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1687 ~ tél)

**gyúrt papírgúnyám
hónézőbe megyek
hát kisimítom**

種芋や花の盛りに売り歩く
tane imo ya / hana no sakari ni / uri aruku
(1690 ~ tavasz)

**vetőburgonyát
szírommal a tetején
kínál a kofa**

誰やらかたちに似たり今朝の春
tare yara ga / katachi ni ni tari / kesa no haru
(1687 ~ újév)

**újév reggele
kimonómba mintha más
bújt volna bele**

たわみては雪待つ竹の気色かな
tawamite wa / yuki matsu take no / keshiki kana
(1694 ~ nyár)

**várják a havat
előre meghajoltak
a bambuszok**

天秤や京江戸かけて千代の春
tenbin ya / Kyō Edo kakete / chiyo no haru
(1676 ~ újév)

**egyensúlyban van
Kiotó is Edo is
ezer tavasszal**

手に取らば消えん涙ぞ熱き秋の霜
te ni toraba kie n / namida zo atsuki / aki no shimo
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ ősz)

**ősz zúzmara
kezemben rögtön elolvad
forró könnyek közt**

手を打てば木魂に明くる夏の月
te o uteba / kodama ni akuru / natsu no tsuki
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**nyáráji holdfény
tapsolok – már megvirrad
mire visszhangzik**

寺に寝てまこと顔なる月見哉
tera ni nete / makoto-gao naru / tsukimi kana
(1687 ~ ősz)

**templomi szállás
kellő áhítattal
csodálom a holdat**

冬瓜やたがひに変わる顔の形
tōgan ya / tagai ni kawaru / kao no nari
(1694 ~ ősz)

**viasztökfejek
mennyre megváltozott
az ábrázatunk**

ともかくもならでや雪の枯尾花
tomokaku mo / narade ya yuki no / kare obana
(1691 ~ tél)

**mégis életben
maradtam a hó alatt
kiszikkadt tarack**

蜻蜒や取りつきかねし草の上
tonbō ya / tori tsuki kane shi / kusa no ue
(1690 ~ ősz)

**szitakötő
nem tud ráakaszkodni
a fű szálára**

戸の口に宿札名乗れほととぎす
to no kuchi ni / yado fuda nanore / hototogisu
(1683 ~ nyár)

**vendégfogadó
kapujában névjegyek
jelentkezz kakukk**

鳥刺も竿や捨てけんほととぎす
torisashi mo / kasa ya sute ken / hototogisu
(1685 ~ nyár)

**egy madarász is
elhajítaná kalapját
kakukk ha fütyent**

年々や桜を肥やす花の塵
toshi doshi ya / sakura o koyasu / hana no chiri
(1691 ~ tavasz)

**holt szirmaiból
él évről évre tovább
a cseresznyefa**

年々や猿に着せたる猿の面
toshi doshi ya / saru ni kisetaru / saru no men
(1693 ~ újév)

**újabb év hiába
a majomárc rendre
majomfőt takar**

年暮れぬ笠着て草鞋はきながら
toshi kurenu / kasa ki te waraji / haki nagara
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ újév)

**elmúlt még egy év
fejemen útikalap
lábamon bocskor**

年の市線香買ひに出でばやな
toshi no ichi / senkō kai ni / ide baya na
(1687 ~ újév)

**év végi vásár
kéne venni valami
füstölőpálcát**

尊がる涙や染めて散る紅葉
tōtogaru / namida ya somete / chiru momiji
(1691 ~ ősz)

**hulló falevél
értékeli könnyemet
őszbe csavarja**

塚も動け我が泣く声は秋の風
tsuka mo ugoke / waga naku koe wa / aki no kaze
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**rendülj sírhalom
zokog siratóénekem
az őszi szél**

撞鐘もひびくやうなり蟬の声
tsuki-gane mo / hibiku yōnari / semi no koe
(1688 ~ nyár)

**templomharang
kabócahangtól mintha
meg-megrezdülne**

月花もなくて酒のむ独り哉
tsuki hana mo / nakute sake nomu / hitori kana
(1689 ~ kevert évszak)

**se hold se virág
csak issza a szakét
egyszál magában**

月はやし梢は雨を持ちながら
tsuki hayashi / kozue wa ame o / mochi nagara
(1687 ~ ősz)

**eliramlik a hold
a fák lombja cseppenként
őrzi az esőt**

月いづく鐘は沈める海の底
tsuki izuku / kane wa shizumeru / umi no soko
(1689 ~ ősz)

**tengermélyről
elsüllyedt harang csendül
holdvilág sehol**

月影や四門四宗もただ一つ
tsuki kage ya / shimon shishū mo / tada hitotsu
(Holdnézőben Szarasinán)
(1688 ~ ősz)

**négy templomkapu
egyetlen hold alá gyűl
négy felekezet**

月清し遊行の持てる砂の上
tsuki kiyoshi / Yūgyō no moteru / suna no ue
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**tiszta a holdfény
zarándok szentek hordta
parti fövényen**

月待や梅かたげ行く小山伏
tsuki machi ya / ume katage yuku / ko yamabushi
(1691 ~ tavasz)

**holdkeltét nézünk
hegyi szerzetes jön
szilvavirág-ággal**

月見せよ玉江の芦を刈らぬ先
tsukimi seyo / Tamae no ashi o / kara nu saki
(1689 ~ ősz)

**addig nézz holdat
míg le nem aratják
a nádat Tamaén**

月見する座に美しき顔もなし
tsukimi suru / za ni utsukushiki / kao mo nashi
(1690 ~ ősz)

**nézzük a holdat
találtunk egy szép arcot
a társaságban**

月のみか雨に相撲もなかりけり
tsuki nomi ka / ame ni sumō mo / nakari keru
(1689 ~ ősz)

**nemcsak a holdat
a birkózó versenyt is
elmosta az eső**

月代や膝に手を置く宵の程
tsuki shiro ya / hiza ni te o oku / yoi no hodo
(1690 ~ ősz)

**kelőben a hold
térdre tett kézzel várjuk
felkészültünk**

月澄むや狐こはがる児の供
tsuki sumu ya / kitsune kowagaru / chigo no tomo
(1694 ~ ősz)

**süt a telihold
róka csahol – félős fiúm
hozzám simul**

月はあれど留守のやうなり須磨の夏
tsuki wa are do / rusu no yō nari / Suma no natsu
(Egy nyűtt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ nyár)

**a hold is megvan
valami bús hiányzik
Szumán a nyáron**

月雪とのさばりけらし年の暮
tsuki yuki to / nosabari kerashi / toshi no kure
(1686 ~ tél)

**a hold és a hó
meg sem ismerik egymást
esztendő végén**

月ぞしるべこなたへ入らせ旅の宿
tsuki zo shirube / konata e irase / tabi no yado
(1663 ~ ősz)

**hová visz a hold?
hívogató vendégház
vár az út szélén**

作りなす庭をいさむる時雨かな
tsukurinasu / niwa o isamuru / shigure kana
(1691 ~ ősz)

**szép a kert terve
egy téli záporosó
életre kelti**

鶴鳴くやその声に芭蕉破れぬべし
tsuru naku ya / sono koe ni Bashō / yare nu beshi
(1689 ~ kevert évszak)

**kurrog a daru
lombszaggatása lesz
a banánfának**

鶴の毛の黒き衣や花の雲
tsuru no ke no / kuroki koromo ya / hana no kumo
(1693 ~ tavasz)

**darutollak
feketébe öltöztek
a virágfelhők**

葛の葉は昔めきたる紅葉哉
tsuta no ha wa / mukashi meki taru / momiji kana
(1688 ~ ősz)

**vadszőlő lombját
ősz színekre festi
a mulandóság**

葛植ゑて竹四五本の嵐哉
tsuta ue te / take shi go hon no / arashi kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ ősz)

**vadszőlő mellé
ültess négy-öt szál bambuszt
a szélviharnak**

躑躅生けてその陰に干鱈割く女
tsutsuji ikete / sono kage ni / hidara saku onna
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**a halaskofa
azáleák árnyékában
tép tőkehalat**

露凍てて筆に汲み干す清水哉
tsuyu itete / fude ni kumihosu / shimizu kana
(1687 ~ tél)

**dérré vált harmat
festhetek tiszta vizet
száraz ecsettel**

露とくとく試みに浮世すすがばや
tsuyu toku toku / kokoromi ni ukiyo / susugabaya
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(é. n. ~ ősz)

**gyöngyöző harmat
miért ne moshatná el
a világ porát**

姥桜咲くや老後の思い出
uba-zakura / saku ya rōgo no / omoiide
(1664 ~ tavasz)

**öreganyónak
vénen virágzó cseresznye
kedvenc emléke**

団扇もてあふがん人のうしろむき
uchiwa mote / aoga n hito no / ushiro muki
(é. n. ~ nyár)

**kerek legyezőm
húsíti az illetőt
háttal a képen**

うち山や外様しらずの花盛り
Uchiyama ya / tozama shira zu no / hana zakari
(1670 ~ tavasz)

**tudatlan templom
odakinn már virulnak
a cseresznyefák**

鶯の笠落したる椿かな
uguisu no / kasa otoshitaru / tsubaki kana
(1689 ~ tavasz)

**a csalogány
kalapja fáról ejtett
kaméliavirág**

鶯を魂にねむるか嬌柳
uguisu o / tama ni nemuru ka / tao yanagi
(1683 ~ tavasz)

**társtalan fűzfa
álmosítja szellemét
a csalogánydal**

鶯や餅に糞する縁の先
uguisu ya / mochi ni funsuru / en no saki
(1692 ~ újév)

**csalogány száll el
rizstészámra pottyantott
a tornác végén**

鶯や竹の子藪に老を鳴く
uguisu ya / take no ko yabu ni / oi o naku
(1694 ~ nyár)

**csalogány csattog
zsenge bambuszrügyek közt
kortalan ének**

鶯や柳のうしろ藪の前
uguisu ya / yanagi no ushiro / yabu no mae
(1693 ~ tavasz)

**fülemüle hív
túl a szomorúfűzön
de berken innen**

憂き人の旅にも習へ木曾の蠅
uki hito no / tabi ni mo narae / Kiso no hae
(1693 ~ nyár)

**Kiszóba megyek
bátor utazók nyomán
légyrajokon át**

憂きわれを寂しがらせよ秋の寺
uki ware o / sabishi gara seyo / aki no tera
(1689 ~ ősz)

**bánatos voltam
most magánnyal tetézte
az őszi templom**

憂き我をさびしがらせよ閑古鳥
uki ware o / sabishigara seyo / kankodori
(Szagai napló)
(1691 ~ nyár)

**bánatos voltam
most magánnyal tetézte
a hegyi kakukk**

馬ぼくぼくわれを絵に見る夏野哉
uma bokuboku / ware o e ni miru / natsu no kana
(1683 ~ nyár)

**lovam poroszkál
festménynek látom magam
a nyári mezőn**

馬に寝て残夢月遠し茶の煙
uma ni ne te / zanmu tsuki tōshi / cha no kemuri
(1684 ~ ősz)

**lovon álmatag
merengek – teám távoli
holdban gőzölög**

馬をさへ眺むる雪の朝哉
uma o sae / nagamuru yuki no / ashita kana
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1684 ~ tél)

**egy málhás ló is
tekintélyt parancsol
havas reggelen**

梅が香にのつと日の出る山路哉
ume ga ka ni / notto hi no deru / yamaji kana
(1694 ~ tavasz)

**kiért a napra
szilvavirág illatból
a hegyi ösvény**

梅が香に追ひもどさるる寒さかな
ume ga ka ni / oi modosa ruru / samusa kana
(1684-94 ~ tavasz)

**szilvavirág
illatától visszahőköl
a téli hideg**

梅が香やしらら落窪京太郎
ume ga ka ya / shirara ochikubo / kyōtarō
(1691 ~ tavasz)

**szilvavirág
illatától felmerülnek
gyerekmeséim**

梅の木になほ宿り木や梅の花
ume no ki ni / nao yadorigi ya / ume no hana
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**vén zöldbarackfa
fagyöngy telepedett rá
tán kivirágzott?**

梅白し昨日や鶴を盗まれし
ume shiroshi / kinō ya tsuru o / nusuma re shi
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**szilvavirágok
oly fehérek – darvaid
tegnap lopták el?**

梅若菜丸子の宿のとろろ汁
ume wakana / Mariko no shuku no / tororo-jiru
(1691 ~ tavasz)

**szemed virággal
teljék meg Marikónál
szád jamszkásával**

梅柳さぞ若衆かな女かな
ume yanagi / sazo wakashu kana / onna kana
(1682 ~ tavasz)

**szilvavirág vagy
szomorúfű? bájos fiú
vagy szépasszony?**

海暮れて鴨の声ほのかに白し
umi kure te / kamo no koe / honoka ni shiroshi
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tél)

**tengeréj
vadréce sikolya
halott fehér**

卯の花も母なき宿ぞ冷じき
u no hana mo / haha naki yado zo / susamajiki
(1687 ~ ősz)

**szója maradék
asszonykéz nélkül a ház
olyan sivár**

卯の花や暗き柳の及び腰
u no hana ya / kuraki yanagi no / oyobigoshi
(1694 ~ nyár)

**fehér gyöngyjázmín
szomorúfűzfa görnyed
sötéten fölé**

魚鳥の心は知らず年忘れ
uo tori no / kokoro wa shirazu / toshi wasure
(1691 ~ újév)

**mit érez a hal
mit a madár – nem tudom
évbúcsúnk zajlik**

瓜の皮剥いたところや蓮台野
uri no kawa / mui ta tokoro ya / Rendaino
(1694 ~ nyár)

**héját elszórták
dinnyét enni jöttek ki
a temetőbe**

瓜作る君があれなど夕涼み
uri tsukuru / kimi ga are na to / yūsuzumi
(1687 ~ nyár)

**bárcsak itt lennél
kabaktök növesztő
hús esti szellő**

植うる事子のごとくせよ児桜
ūru koto / ko no gotoku seyo / chigo-zakura
(é. n. ~ tavasz)

**vadcseresznyefa
ha átültetted gondozd
újszülöttként**

牛部屋に蚊の声暗き残暑哉
ushi-beya ni / ka no koe kuraki / zansho kana
(1691 ~ nyár)

**tehénistálló
tűnő szúnyogzűmmögés
bennrekedt meleg**

埋火も消ゆや涙の煮ゆる音
uzumi-bi mo / kiyu ya namida no / niyuru oto
(1688 ~ tél)

**faszéntűz alél
hulló könnyek fojtják el
sisteregve**

埋火や壁には客の影法師
uzumi-bi ya / kabe ni wa kyaku no / kagebōshi
(1692 ~ tél)

**parázsló faszén
tántorog egy vendég
árnya a falon**

わが衣に伏見の桃の雫せよ
waga kinu ni / Fushimi no momo no / shizuku seyo
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**őszibarackfák
harmatuk hadd hulljon
selyemruhámra**

わが宿は蚊の小さきを馳走かな
waga yado wa / ka no chiisaki o / chisō kana
(1690 ~ nyár)

**kicsiny a kunyhóm
csak aprócska szúnyogot
látok vendégül**

わが宿は四角な影を窓の月
waga yado wa / shikakuna kage o / mado no tsuki
(1684-94 ~ ősz)

**besüt a hold
fényfoltja kunyhómban
négyzetletű**

若葉して御目の雫ぬぐはばや
wakaba shite / onme no shizuku / nuguwa baya
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**harmat cseppjeit
lágymal levéllel letörölném
szobor-szemedről**

別れ端や笠手に掲げて夏羽織
wakare ba ya / kasa te ni sagete / natsu-baori
(1684-94 ~ nyár)

**nincs maradásom
kalapom és nyári ruhám
kézben viszem**

我に似るなふたつに割れし真桑瓜
ware ni niru na / futatsu ni ware shi / makuwauri
(1690 ~ nyár)

**ne rám hasonlíts
kettészelt sárgadinnye
másik fele vagy?**

煩へば餅をも喰はず桃の花
wazurae ba / mochi o mo kuwa zu / momo no hana
(1686 ~ tavasz)

**betegem fekszem
rizsgombóc se csúszik
barackvirág feslik**

宿借りて名を名乗らす時雨哉
yado karite / na o nanora suru / shigure kana
(1691 ~ tél)

**szállást foglaltam
téli zápornak hívnak
- mutatkoztam be**

宿りせん藜の杖になる日まで
yadori se n / akaza no tsue ni / naru hi made
(1688 ~ nyár)

**megszállok addig
míg a libaparéjból
vándorbot válik**

やがて死ぬけしきは見えず蟬の声
yagate shinu / keshiki wa miezu / semi no koe
(1690 ~ nyár)

**halála közelg
de erről nem regél
a kabóca zenéje**

薬欄にいつれの花を草枕
yakuran ni / izure no hana o / kusa makura
(1689 ~ nyár)

**melyik virág jó
viruló fűszerkertből
gyógypárnába?**

山吹や宇治の焙炉の匂ふ時
yamabuki ya / Uji no hoiro no / niou toki
(1691 ~ nyár)

**sárga boglárka
pörkölt tealevéltől
megillatosult**

山賤のおとがひ閉づる葎かな
yamagatsu no / otogai tozuru / mugura kana
(1685 ~ nyár)

**hegyi favágó
álláig ér fel a fű
hát szája zárva**

山路来て何やらゆかし葦草
yamaji ki te / nani yara yukashi / sumiregusa
(Egy szélverte csontváz feljegyzései)
(1685 ~ tavasz)

**hegyi ösvényen
rendre megrendülök
az ibolyáktól**

山中や菊は手折らむ湯の匂ひ
Yamanaka ya / kiku wa taora nu / yu no nioi
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ ősz)

**Jamanakában
nincs szükség krizantémra
gyógyít a forrás**

山城へ井出の駕籠借る時雨哉
Yamashiro e / ide no kago karu / shigure kana
(1689 ~ tél)

**fel a várhegyre
hordszéket rendeltünk
– és téli esőt**

山里は万歳遅し梅の花
yama-zato wa / manzai ososhi / ume no hana
(1691 ~ újév)

**hegyi faluban
késik az újévi tánc
nyílik a szilva**

闇の夜や巢をまどはして鳴く衛
yami no yo ya / su o madowashite / naku chidori
(1691 ~ nyár)

**jajong a lile
sötét éjszaka eltűnt
fészket keresi**

安々と出でていざよふ月の雲
yasu yasu to / idete izayou / tsuki no kumo
(1691 ~ ősz)

**könnyedén kelt de
elbizonytalanodott
felhők közt a hold**

よき家や雀よろこぶ背戸の粟
yoki ie ya / suzume yorokobu / sedo no awa
(1688 ~ nyár)

**derék egy tanya
verebek is élvezik
kerti kölesét**

よく見れば薺花咲く垣根かな
yoku mire ba / nazuna hana saku / kakine kana
(1686 ~ tavasz)

**hajolj csak közel
pásztortáska virágzik
a sövény tövén**

四方に打つ薺もしどろもどろ哉
yomo ni utsu / nazuna mo shidoro / modoro kana
(1688 ~ újév)

**összeaprított
gyógyfüvek mire valók
megkeveredtünk**

米くるる友を今宵の月の客
yone kururu / tomo o koyoi no / tsuki no kyaku
(1691 ~ ősz)

**rizzsel kínált
ma estére meghívtam
holdnézőbe**

世に匂へ梅花一枝のみそさざい
yo ni nioe / baika isshi no / misosazai
(1685 ~ tavasz)

**egy ökörszem ül
szilvavirágos ágon
illatok közén**

世の人の見付けぬ花や軒の栗
yo no hito no / mitsuke nu hana ya / noki no kuri
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ nyár)

**észre se veszed
eresz alatt megbújó
gesztenyevirág**

世の中は稲刈るころか草の庵
yono naka wa / ine karu koro ka / kusa no io
(1687 ~ ősz)

**künn a világban
szalmakunyhóból látom
aratják a rizst**

世の夏や湖水に浮かむ浪の上
yo no natsu ya / kosui ni ukamu / nami no ue
(1688 ~ nyár)

**nyár világa mint
uszadék ring a tavon
hullámok hátán**

世を旅に代搔く小田の行き戻り
yo o tabi ni / shiro kaku oda no / yuki modori
(1694 ~ nyár)

**talpalatnyi föld
barázdáját szántjuk
oda és vissza**

夜ル竊ニ虫は月下の栗を穿ツ
yoru hisokani / mushi wa gekka no / kuri o ugatsu
(1681 ~ ősz)

**teliholdas éj
gesztenye héját csendben
féreg fúrja át**

吉野にて桜見せうぞ檜木笠
Yoshino nite / sakura mishō zo / hinoki-gasa
(Egy nyútt útiláda jegyzetei)
(1688 ~ tavasz)

**Josino-hegyre
viszlek virágot látni
cédruskalapom**

酔うて寝ん撫子咲ける石の上
youte nen / nadeshiko sakeru / ishi no ue
(1687 ~ nyár)

**megrészegültem
vadszegfűs hűvös kövön
úgy elaludnék**

夕晴や桜に涼む波の花
yūbare ya / sakura ni suzumu / nami no hana
(1689 ~ kevert évszak)

**tiszta éjszaka
sziromhullámozás húsít
cseresznyefa alatt**

夕顔の白ク夜ノ後架に紙燭とりて
yūgao no shiroku / yoru no kōka ni / shisoku torite
(1682 ~ tavasz)

**az árnyékszékre
fehér holdvirág fut fel
gyertyaláng éjjel**

夕顔や秋はいろいろな瓢哉
yūgao ya / aki wa iroiro no / fukube kana
(1688 ~ nyár)

**ahány tökvirág
annyiféle lopótök
terem majd ősszel**

夕顔や酔うて顔出す窓の穴
yūgao ya / youte kao dasu / mado no ana
(1693 ~ nyár)

**esti tökvirág
kidugom részeg fejem
bámuljuk egymást**

雪間より薄紫の芽独活哉
yuki ma yori / usu murasaki no / me udo kana
(1684-94 ~ tavasz)

**latyakos hófolt
egy vézna szál arália
hajt ki alóla**

雪の朝独り干鮭を噛み得たり
yuki no ashita / hitori kara zake o / kami e tari
(1681 ~ tél)

**havazik reggel
szárított lazachúson
magam rágódom**

雪の中は昼顔枯れぬ日影哉
yuki no naka wa / hirugao kare nu / hikage kana
(1683 ~ nyár)

**szulák virága
nem kókad le hóban se
míg delel a nap**

雪を待つ上戸の顔や稲光
yuki o matsu / jōgo no kao ya / inabikari
(1691 ~ tél)

**óra váró költők
poharuk fenekén
már villámlik**

雪と雪今宵師走の名月か
yuki to yuki / koyoi shiwasu no / meigetsu ka
(1684 ~ tél)

**óra hó esett
decemberi éjszakán
teljes lett a hold**

雪や砂馬より落ちよ酒の酔
yuki ya suna / muma yori ochiyo / sake no yoi
(1687 ~ tél)

**le a lovadról
hóba ess vagy homokba
földrészegen**

行く秋の芥子に迫りて隠れけり
yuku aki no / keshi ni semarite / kakure keru
(1693 ~ ősz)

**vetik a mákot
szemeibe rejtőzve
menekül az ősz**

行く秋のなほ頼もしや青蜜柑
yuku aki no / nao tanomoshi ya / ao mikan
(1692 ~ ősz)

**vége az ősznek
de a zöld mandarinok
ígéretesek**

行く秋や手をひろげたる栗の毬
yuku aki ya / te o hiroge taru / kuri no iga
(1694 ~ ősz)

**búcsúzik az ősz
a gesztenye kupacsok
marka szétnyílik**

行く春や鳥啼き魚の目は涙
yuku haru ya / tori naki uo no / me wa namida
(Észak keskeny ösvényein)
(1689 ~ tavasz)

**haldokló tavasz
halak szemét könny futja
sír a madárdal**

行く雲や犬の駈け尿村時雨
yuku kumo ya / inu no kake bari / mura shigure
(1677 ~ tél)

**felhők loholnak
kutyák szaladgálnak
szórvány permetek**

柚の花や昔忍ばん料理の間
yu no hana ya / mukashi shinoba n / ryōri no ma
(1691 ~ tavasz)

**citromvirágok
régidők illata
az ebédlőben**

湯の名残り幾度見るや霧のもと
yu no nagori / iku tabi miru ya / kiri no moto
(1689 ~ kevert évszak)

**a hóforrásra
vissza-visszanéznek
pára takarja**

湯の名残り今宵は肌の寒からん
yu no nagori / koyoi wa hada no / samukara n
(1689 ~ ősz)

**ma este hűvös
lesz a bőröm – itthagynom
a hévizeket**

座頭かと人に見られて月見哉
zatō ka to / hito ni mirarete / tsukimi kana
(1686 ~ ősz)

**úgy csügg a holdon
csaknem belevakul
– ezt látják rajtam**

雑水に琵琶聴く軒の霰哉
zōsui ni / biwa kiku noki no / arare kana
(1684-94 ~ tél)

**rizsnyákot eszem
zsúpszalmám jég pengeti
mint lanton a húrt**

Basó minden haikuverse japánul:

- <http://terebess.hu/english/haiku/basho.doc>

(japán és latin betűs átírása, ábécérendben, keletkezésének évével és évszakával)

Ennek az oldalnak egy korábbi még javítatlan változatát engedély nélkül felhasználta az alábbi két weblap:

http://en.wikisource.org/wiki/Complete_Basho_Haiku_in_Japanese

<http://www.scribd.com/doc/59779245/Matsuo-Basho-Complete-Haiku-in-Japanese>

- 芭蕉 DB

<http://www2.yamanashi-ken.ac.jp/~itoyo/basho/basho.htm>

(csak japán írással)

- <http://www.geocities.co.jp/Hollywood-Studio/4128/zennkusakuin.htm>

(csak japán írással)

- Basho: The Complete Haiku. Intr. & tr. by Jane Reichhold, Kodansha International, 2008, 432 pages

(japán, latin betűs átírás és angol fordítás időrendben, mutató csak az angol fordítások első sora szerint)

Basó magyarul:

A négy legnagyobb japán haikuköltő közül Basó írta a legkevesebbet, 980 haikut (Buszon 2852-t, Issza több mint 20 ezret, Siki 25 ezret), ebből 630 található meg e válogatásban japánul és latin betűs átírásban (a kezdősorok ábécé rendjébe szedve), Terebess Gábor magyar fordításaival. Basó haikuinak ez eddig a legteljesebb magyar válogatása.

Napjainkig Basó közel 450 haikuját fordította le magyar nyelvre több mint 2000 változatban 40 fordító.

Mielőtt Terebess Gábor hozzálátott volna saját verziójához, több havi munkával beazonosította Basó eredeti haikuival az összes eddig elkészült magyar változatot. Ugyanezt megtette az angol fordításokkal is, ez már egy egész évet vett igénybe, mert hozzávetőleg tízezer fordításnak kellett megtalálnia a japán forrását. Így elkerülhette a korábbi megoldások akaratlan ismétlését.

Jegyzetek alig készültek a kötethez, hiszen már kiváló magyar és angol források állnak rendelkezésre.

Matsuo Bashō (1644-1694), Yosa Buson (1716-1784) festménye, részlet

Haiku kötetei:

俳諧七部集 Haikai shichibu shū — A hét haikai-antológia

- 冬の日 Fuyu no hi — Téli napok, 1684
- 春の日 Haru no hi — Tavaszi napok, 1686
- 曠野 Arano — Pusztaság, 1689
- ひさご Hisago — Tökhéj, 1690
- 猿蓑 Sarumino — A majom esőköpenye, 1691
- 炭俵 Sumidawara — Egy zsák faszén, 1694
- 続猿蓑 Zoku sarumino — A majom esőköpenye folytatása, 1698, posztumusz

芭蕉紀行 Bashō kikō — Basó útirajzai

- 野ざらし紀行 Nozarashi kikō — Egy szélverte csontváz feljegyzései, 1685
- 鹿島詣 Kashima kikō — Zarándokút a kasimai szentélyhez, 1687
- 笈の小文 Oi no kobumi — Egy nyítt útiláda jegyzetei, 1688
- 更級紀行 Sarashina kikō — Holdnézőben Szarasinán, 1688
- 奥の細道 Oku no hosomichi — Észak keskeny ösvényein, 1689
- 嵯峨日記 Saga nikki — Szagai napló, 1691

